

2017

Yanacaq-energetika kompleksində fəaliyyətə dair Hesabat

Azərbaycan Respublikasının
Energetika Nazirliyi

2017-ci il  rzd  Azərbaycan Respublikasının enerji sektoru üzrə görülmüş iřler barədə yekun hesabat

Azərbaycan Respublikasının milli təhlükəsizlik strategiyasının və dayanıqlı sosial-iqtisadi inkiřafının əsas tərkib hissələrindən olan enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər və yanacaq-energetika sahəsinin müasir tələblərə uyğun yenidən qurulması istiqamətində aparılan geniř miqyaslı islahatlar nəticəsində ölkəmiz artıq n nki  z n n enerji təhlükəsizliyini təmin etmiř, eyni zamanda regionun v  Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatında əsas t r fdařlardan birinə  vrilmiřdir.

Milli iqtisadiyyatımızın mühüm tərkib hissəsi kimi yanacaq-energetika sektoru sürətlə inkiřaf edərək iqtisadiyyatın inkiřafına, əhalinin həyat səviyyəsinə, ümumilikdə ölkəmizin tərəqqisinə xidmət edən mühüm fəaliyyət sahəsinə  vrilmiřdir. Milli energetika sahəsində müasir infrastrukturun yaradılması, yeni texnologiyaların tətbiqi, enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində son illər  rzd nd  həyata keçirilən tədbirlər hesabat dövründə də məqsədyönlü surətdə davam etdirilmiřdir.

Yanacaq-energetika sahəsində dayanıqlı inkiřafın təmin edilməsi  c n Energetika Nazirliyi və bu sahə üzrə fəaliyyət göstərən müvafiq dövlət qurumları tərəfindən lazımı addımlar atılmıřdır.

Kommunal xidmətləri bazar iqtisadiyyatının tələblərinə uyğunlařdırmaq, nəzarət mexanizmlərini daha da t kmill řdirm kl  bu sahənin davamlı inkiřafına nail olmaq, enerji təchizatında ř ffaflığы v   vikliyi, habelə sözügedən xidmətlərin sahibkarlar  c n  l atanlığынı təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 22 dekabr tarixli Fərmanı ilə Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsinin v  Dövlət Qaz Nəzarəti İdarəsinin  sasında Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi yaradılmıř və bu qurumun nizamnaməsi təsdiq edilmiřdir.

Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi Azərbaycan Respublikasında elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahələrində istehsal lar, ötürücülər, paylayıcılar, t chizat lar v  istehlak lar arasında münasibətlərin tənzimlənməsini, m  sisl r n fəaliyyətinin təhlilini, restrukturizasiya tədbirləri ilə bağlı təkliflər verilməsini, investisiyaların cəlb edilməsi  c n stimullařdırıcı mexanizmlər hazırlanmasını, mühəndis-kommunikasiya təminatı sistemlərinə v  xidmətlərin keyfiyyətinə dair tələblərə əməl edilməsinə nəzarətin t řkilini həyata keçirəcəkdir.

Qeyd edilən agentlik elektrik və istilik enerjisi, habelə qaz təchizatı sahələrində münasibətlərin tənzimlənməsində mühüm rol oynayacaq, ölkənin energetika sisteminin müasir tələblərə uyğunlařdırılmasında yeni bir səhifə açacaqdır.

Ölkəmizdə energetika sektorunun inkiřafı, enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, əhalinin və iqtisadiyyatın enerji resursları ilə təminatının yüksəldilməsi üzrə həyata ke irilmiř tədbirlərin nəticələri beynəlxalq t řkilatlar tərəfindən də yüksək qiym tl ndirilmis və 2017-ci il üzrə tərtib edilmiř hesabatlarda  z əksini tapmıřdır.

Dünya Enerji řurasının (World Energy Council) 2017-ci il  c n tərtib etdiyi "Enerji davamlılığы indeksi"n  (World Energy Trilemma Index) görə Azərbaycan 125 ölkə arasında 31-ci (BBA) yeri tutmuřdur. Ölkəmiz bu göstəriciyə görə Avstraliya, Polřa, Rusiya Federasiyası, Türkiyə,  in kimi ölkələri qabaqlamıřdır. Litva v  Latviya istisna olmaqla ke miř sovet ölkələrinin hamısı Azərbaycandan geridə olmuřdur.

Bu indeks ölkənin davamlı enerji sistemi ilə təmin etmə qabiliyyətini üç bənd üzrə - enerji təhlükəsizliyi, enerjiyə əlçatanlıq və ekoloji dayanıqlılıq prinsiplərinə əsasən qiymətləndirir. İndeksdə 31-ci yeri tutan Azərbaycan enerji təhlükəsizliyi və enerjiyə əlçatanlıq üzrə 44-cü (B), ekoloji davamlılıq üzrə isə 19-cu (A) pillədə qərarlaşmışdır.

Qiymətləndirmədə ilk üç yeri Danimarka (AAA), İsveç (AAA) və İsveçrə (AAA) tutmuşdur. Danimarka enerji təhlükəsizliyi üzrə 1-ci, enerjiyə əlçatanlıq üzrə 12-ci yeri, ekoloji dayanıqlılığa görə 4-cü yeri tutmuşdur.

Qeyd edilən təşkilatın 2016-cı il üzrə hesabatına görə Azərbaycan 26-cı yeri (ABA) (enerji təhlükəsizliyi üzrə 23 (A), enerjiyə əlçatanlıq üzrə 47 (B), ekoloji davamlılıq üzrə isə 18 (A)) tutmuşdur.

Dünya İqtisadi Forumu (World Economic Forum) tərəfindən təqdim edilən 2017-ci il Qlobal Enerji Arxitekturasının Effektivliyi İndeksinə (Global Energy Architecture Performance Index) görə Azərbaycan 127 ölkə arasında 0,67 dərəcəsi ilə 36-cı yerdə qərarlaşmışdır. Litva və Latviya istisna olmaqla keçmiş sovet ölkələrinin hamısı Azərbaycandan geridə olmuşdur. Göstəriciyə görə ölkəmiz Yunanistan, Türkiyə, Polşa, Yaponiya, ABŞ, Rusiya Federasiyası, İsrail kimi ölkələri qabaqlamışdır.

Bu indeks iqtisadi artım və inkişaf (0,65), ekoloji davamlılıq (0,57) və enerji çıxışı və təhlükəsizlik (0,79) bölmələri əsasında müəyyənləşdirilir.

Qeyd edilən təşkilatın 2016-cı il hesabatında Azərbaycan 0,68 dərəcə ilə 32-ci yeri (iqtisadi artım və inkişaf (0,68), ekoloji davamlılıq (0,57), enerji çıxışı və təhlükəsizlik (0,79)) tutmuşdur.

Neft və təbii qaz üzrə:

2017-ci il ərzində respublikada 38,7 mln ton neft hasil edilmişdir. Hasil olunan neftin 28,9 mln tonu Azəri-Çıraq-Günəşlinin, 2,4 mln tonu "Şahdəniz"in (kondensat), 7,4 mln tonu Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin payına düşür.

Hesabat dövründə 32,9 mln. ton neft ixrac edilmişdir ki, bunun da 31,3 mln. tonu Konsorsiumun, 1,6 mln. tonu isə Dövlət Neft Şirkətinin payına düşür.

Azərbaycan da daxil olmaqla OPEC-ə üzv olmayan 11 ölkə 2016-cı il 10 dekabr tarixində 1 yanvar 2017-ci il tarixindən 6 ay müddətində (01.07.2017-ci il tarixinədək) ümumi neft hasilatının sutkada 558 min barel həcmində azaldılması barədə Vyanada Əməkdaşlıq Bəyannaməsi imzalamışdır. Həmin Bəyannaməyə əsasən Azərbaycan neft hasilatını gündəlik 35 min barel azaltmaqla, hasilat həcmi 834 min barel civarında saxlamaqla bağlı razılığa gəlmişdir.

2017-ci ilin may ayının 25-də keçirilən OPEC-ə üzv ölkələr Konfransının 172-ci iclasında 10 dekabr 2016-cı il tarixli Əməkdaşlıq Bəyannaməsində ilk olaraq nəzərdə tutulan altı ay müddətinin 1 iyul 2017-ci ildən başlayaraq 9 ay müddətinə uzadılmasına (01.04.2018-ci il tarixədək) qərar verilmişdir. Carı ilin 30 noyabr tarixində Vyanada OPEC Nazirlər Şurasının 173-cü iclası çərçivəsində Neft İxrac Edən Ölkələr Təşkilatına (OPEC) üzv və qeyri-üzv dövlətlərin üçüncü görüşündə neft hasilatının azaldılmasına dair sazişin müddətinin 2018-ci ilin sonuna kimi uzadılması ilə bağlı razılıq əldə olunmuşdur. OPEC və qeyri-OPEC ölkələrinin bu yeni razılaşmasına Azərbaycan da qoşulmuşdur. Azərbaycan gündəlik neft hasilatını 35 min barel azaltmaqla bağlı üzərinə götürdüyü öhdəliyi tam yerinə yetirir. Bununla bağlı məlumatlar müntəzəm olaraq OPEC-in Birgə Monitoring Komitəsinin Müştərək Texniki Komissiyasına təqdim edilir və öhdəliklərə tam riayət olunduğuna görə Neft

İxrac Edən Ölkələr Təşkilatından Energetika Nazirliyinə təşəkkür məktubları daxil olmuşdur.

Hesabat dövründə respublikada 28,6 mlrd kub metr təbii qaz hasil edilmişdir. Hasil olunan təbii qazın 6,1 mlrd kub metri Dövlət Neft Şirkətinin, 12,3 mlrd kub metri Azəri-Çıraq-Günəşinin, 10,2 mlrd kub metri "Şahdəniz" in payına düşür.

Hazırda Azərbaycanda gündə təqribən 108,0 min ton neft və 82,0 mln kub metr qaz hasil edilir ki, bu da dənizdə və quruda istismar edilən yataqlardan, həmçinin xarici şirkətlərlə birgə işlənən "Şahdəniz", "Azəri-Çıraq-Günəşli", "Ümid" və digər yataqlardan alınır.

Ölkənin təbii qaza olan tələbatının davamlı təminatı və ixrac imkanlarının genişləndirilməsi məqsədi ilə yeraltı qaz anbarlarının aktiv tutumunun artırılmasına dair qarşıya qoyulmuş vəzifə müvəffəqiyyətlə yerinə yetirilir, yeni qaz-basqı quyuları istismara verilir, mövcud quyularda təmir-bərpa işləri aparılır. Ölkənin təbii qazla fasiləsiz təminatında və ixrac imkanlarının genişləndirilməsində yeraltı qaz anbarlarının rolu böyükdür. Cari ildə 1,9 mlrd kub metr qaz yeraltı qaz anbarına vurulmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2014-cü il 27 fevral tarixli 118 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrası məqsədilə Dövlət Neft Şirkətinin "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi tərəfindən təxirəsalınmaz işlər həyata keçirilir.

İstehlakçıların qaz təchizatının yaxşılaşdırılması, şəbəkənin qaz nəqletmə imkanlarının artırılması və yaşayış məntəqələrinin qazlaşdırılması məqsədilə "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi tərəfindən cari il ərzində təqribən 1336,4 kilometr yeni qaz kəməri quraşdırılıb, qaz kəmərləri şəbəkəsinin təhlükəsiz və normal rejimdə istismarının təmin olunması üçün isə 204,4 kilometr qaz kəməri əsaslı təmir olunub.

"Azəriqaz" İstehsalat Birliyində əhali sektoru üzrə təqribən 80 458 yeni abonent qeydiyyatına alınıb ki, bunun 42 336-ı Bakı, Abşeron və Sumqayıt, 38 122-i isə regionlar üzrədir.

Bununla da ölkə üzrə təbii qazla təmin olunan abonentlərin sayı 1 yanvar 2018-ci il tarixə 2 097 293-ə çatmışdır.

2017-ci il ərzində **neft hasilatının** göstəriciləri və 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

№	Neft hasilatı	2017-ci il	2016-cı il	2016-cı ilə müqayisədə
		Fakt	Fakt	+, -
1	Respublika üzrə, Cəmi	38688,9	41034,5	-2345,6
1,1	SOCAR	7427,1	7522,4	-95,3
1.2.	AÇG	28906,4	31020,3	-2113,9
1.3.	Şahdəniz (kondensat)	2355,4	2491,8	-136,4

2017-ci il ərzində **neftin nəql** göstəriciləri və 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

min ton

İstiqamətlər	Təşkilatlar	Həcm		2016-cı ilə müqayisədə
		2017-ci il	2016-cı il	+, -
Şimal kəməri ilə	Konsorsiumdan	0,0	0,0	0,0
	SOCAR-dan	1498,1	1299,0	199,1
Qərb kəməri ilə	Konsorsiumdan	3791,2	4071,3	-280,1
	SOCAR-dan	0,0	0,0	0,0
BTC kəməri ilə	Konsorsiumdan	27220,5	29075,0	-1854,5
	SOCAR-dan	60,0	140,0	-80,0
Dəmir yolu ilə	Konsorsiumdan	0,0	0,0	0,0
	SOCAR-dan	0,0	0,0	0,0
NICO İran İR-yə	Konsorsiumdan	274,5	386,3	-111,8
Cəmi:		32844,3	34971,6	-2127,3

2017-ci il ərzində **qaz hasilatının** göstəriciləri və 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

milyon kub metr

№	Qaz hasilatı	2017-ci il	2016-cı il	2016-cı ilə müqayisədə
		Fakt	fakt	+, -
1	Respublika üzrə ,Cəmi	28597,9	29367,3	-769,4
1,1	SOCAR	6089,1	6266,7	-176,0
1.2.	AÇG	12340,7	12425,7	-85,0
1.3.	Şahdəniz	10168,1	10674,8	-506,7

2017-ci il ərzində **təbii qazın nəql** göstəriciləri və 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi

milyon kub metr

İstiqamətlər	Ölkələr	Həcmi		2016-cı ilə müqayisədə
		2017-ci il fakt	2016-cı il fakt	+, -
Bakı-Tbilisi-Ərzurum	Türkiyə	6300,1	6245,7	54,4
	Gürcüstana	814,9	792,6	22,3
Qazıməmməd-Qazax (ixrac)	Gürcüstana	1379,7	1166,0	213,7
Şirvanovka-Qazıməmməd (idxal)	Rusiyadan	349,3	0,0	349,3
Astara-Qazıməmməd (idxal)	İran İR-dən	1490,1	0,0	1490,1
Culfa ölçü qovşağından-Naxçıvan MR-yə		270,5	0,0	270,5

2017-ci ildə istehlak olunan **təbii qaz və **neftin emalı** göstəriciləri və 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə müqayisəsi**

	2017-ci il üzrə	2016-cı il üzrə	2016-cı ilə müqayisədə
	fakt	fakt	+,-
İstehlak olunan təbii qaz (mln kub metr)	12168,6	11788,5	380,1
NEZ-də neftin emalı (min.ton)	5810,0	6009,4	-99,4

Dünya iqtisadiyyatına sürətlə inteqrasiya olunan ölkəmiz enerji daşıyıcılarının beynəlxalq bazarlara nəqli istiqamətində möhtəşəm layihələr həyata keçirir. Xəzər hövzəsi ölkələri ilə Qərbin enerji korporasiyaları arasında əməkdaşlığın başlanğıcını qoymuş “Əsrin müqaviləsi” çərçivəsində qazanılan nailiyyətlər xarici neft və qaz şirkətlərinin Azərbaycanın zəngin karbohidrogen ehtiyatlarına marağını daha da artırmışdır. Hazırda quruda və dənizdə yerləşən əməliyyat sahələrində 17 layihə üzrə imzalanmış “Hasilatın Pay Bölgüsü Sazişi” uğurla həyata keçirilməkdədir. Xarici tərəfdaşlarla yaradılmış 35 birgə müəssisə, 6 alyans, müxtəlif ölkələrdə çoxsaylı törəmə şirkətlər müasir neft və qaz sənayesinin, demək olar, bütün sahələrini əhatə edir. Ölkə iqtisadiyyatının, o cümlədən neft sektorunun şaxələndirilməsi, beynəlxalq standartlara uyğun yenidən qurulması, innovativ texnologiyalarla təchiz olunması, yeni idarəçilik metodlarının mənimsənilməsi üçün geniş imkanlar yaranmışdır. Xarici neft şirkətləri ilə birlikdə axtarış-kəşfiyyat, qazma, tikinti və hasilat üzrə böyük həcmdə işlər görülmüş və uğurlu nəticələr əldə edilmişdir.

Bütün dünyada təbii qaza tələbatın artdığı müasir dövrdə qaz hasilatının yüksəldilməsi qarşıda duran əsas vəzifələrdəndir. Azərbaycan “Şahdəniz” yatağının uğurla işlənilməsi nəticəsində qısa müddətdə dünya bazarında həm də alternativ təbii qaz mənbəyi kimi tanınmışdır. İndiyədək “Şahdəniz” yatağından təxminən 88,5 mlrd kub metr qaz, təqribən 22 mln ton kondensat çıxarılmışdır.

Azərbaycan dövləti neft hasilatının sabit davam etdirilməsinin vacibliyini nəzərə alaraq “Azəri”, “Çıraq” yataqlarının və “Günəşli” yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında tərəfdaşlarla müzakirələr aparmış və “Neftçilər günü” ərəfəsində AÇG layihəsi üzrə sazişin uzadılmasını nəzərdə tutan yeni müqavilə imzalanmışdır. Sazişə əsasən, SOCAR-ın AÇG-dəki iştirak payı 11,65 faizdən 25 faizə qaldırılmış və xarici investorlar tərəfindən Azərbaycan Dövlət Neft Fonduna 3,6 milyard ABŞ dolları həcmində bonus ödəniləcəyi müəyyənləşmişdir. Növbəti 32 il müddətində AÇG-yə 40 milyard ABŞ dolları həcmində sərmayə qoyulması nəzərdə tutulur. SOCAR-ın AÇG şirkəti podratçı qismində kontraktın icrasında iştirak edəcək, Azərbaycana çatacaq mənfəət neftinin səviyyəsi isə 75 faiz olacaq.

Azərbaycanın davamlı inkişafının təməl daşını təşkil edən enerji strategiyamız sonrakı illərdə həyata keçirilən regional və global əhəmiyyətli layihələr üçün möhkəm zəmin yaratmışdır.

Dünya bazarlarında neftin qiymətinin düşməsinin yaratdığı reallıqlara baxmayaraq, Azərbaycan bütün dövlətlərlə güclü tərəfdaşlıq münasibətlərinə sadıqlığını qoruyub saxlayır və “Cənub Qaz Dəhlizi” kimi nəhəng layihələrin icrasını da davam etdirir. Avropa ilə Asiyanın kəsişməsində xüsusi coğrafi mövqe üstünlüklərinə malik Azərbaycan enerji resurslarının nəqli üçün tranzit imkanlarında müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Azərbaycan qazının uzunmüddətli sazişlər əsasında Avropa İttifaqı ölkələrinə tədarük olunması üçün mühüm addımlar atılmışdır. Hazırda

biz dünyanın ən iri infrastruktur layihələrindən biri olan “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsini həyata keçiririk. Nəhəng bir zəncirdən ibarət “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsi çox sayda müxtəlif maraqlı tərəfləri və 3500 kilometrlik geniş bir coğrafiyanı əhatə edir.

Təkcə maliyyə baxımından deyil, texniki cəhətdən də çox mürəkkəb layihə olan “Cənub Qaz Dəhlizi”nin illik gücünün ilk mərhələdə 25 mlrd kub metrədək artırılması üçün yeni kompressor stansiyaları və boruların quraşdırılması hesabına “Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin Genişləndirilməsi” istiqamətində işlər də uğurla davam etdirilir.

Bu məqsədlə bir-birinə körpü ilə birləşdirilən iki yeni hasilat platformasının, dənizin 550 metrədək dərinliyində quraşdırılacaq 500 kilometr uzunluğunda sualtı boru kəmərlərinin inşası, iki yarım dalma qazma qurğusundan 26 sualtı quyunun qazılması və Səngəçal terminalının genişləndirilməsi işləri uğurla həyata keçirilir.

“Şahdəniz-2” layihəsi Azərbaycan neft-qaz sənayesi tarixində bütün tikinti-quraşdırma işlərinin tam həcmdə ölkə daxilində yerinə yetirildiyi ilk layihədir. Eyni zamanda bu layihə çərçivəsində ilk dəfə olaraq Xəzər dənizində sualtı infrastruktur yaradılır.

Hazırda Azərbaycandakı bütün tikinti-quraşdırma və istehsalat sahələrində, həm dənizdə, həm də quruda boru kəməri marşrutu boyunca irimiqyaslı işlər davam edir.

Təchizat-tədarük, mühəndis-layihələndirmə və tikinti işləri də daxil olmaqla, “Şahdəniz-2” qaz yatağının hazırlıq işlərinin səviyyəsi 98,8 faizdir. İlk qazın nəql edilməsinə, həmçinin sonradan hasilatın artırılmasına hazırlıq məqsədilə “Heydər Əliyev” və “İstiqlal” qazma qurğularından istifadə etməklə, artıq 14 sualtı quyu qazılmışdır.

Azərbaycan və Gürcüstan ərazilərində boru kəməri marşrutu boyunca “Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin Genişləndirilməsi” üzrə işlərin 93,6 faizi artıq yerinə yetirilib. Boru kəmərinin hidro-sınaq işləri həm Azərbaycanda, həm də Gürcüstanda davam etdirilir.

Gürcüstan-Türkiyə sərhədindən başlayacaq və Türkiyə-Yunanıstan sərhədinə qədər davam edəcək 1850 kilometrlik uzunluğunda Transanadolu Qaz Boru Kəməri (TANAP) regional, xüsusilə də Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatçısı kimi çox vacib layihədir. Bu layihə əlavə 6 mlrd kub metr qazın verilməsi ilə Türkiyəyə digər mənbələrdən alınan idxal qazından asılılığına son qoymağa kömək edəcək.

Layihə üzrə işlər 89,6 faizdən artıq yerinə yetirilmişdir. TANAP-ın tikintisi üzrə ilk mərhələ sona çatdırılıb və hazırda ikinci mərhələ üzrə işlər müvəffəqiyyətlə davam etdirilir.

2016-cı ilin may ayının 17-də Yunanıstanın Saloniki şəhərində Trans-Adriatik Boru Kəmərinin (TAP) təməli qoyulmuşdur. Türkiyə-Yunanıstan sərhədindən başlayaraq, Yunanıstan, Albaniya ərazisindən və Adriatik dənizinin dibi ilə İtaliyanın cənubunadək uzanan bu kəmərin tikilməsi ilə enerji dəhlizinin yaradılması başa çatdırılacaq. Bu kəməri Avropa bazarına Azərbaycan qazının daşınması üçün kifayət qədər potensiala malik olacaq və Avropada mürəkkəb qaz kəmərləri infrastrukturunu yaratmağa imkan verəcək. TAP kəmərinin tikintisi üzrə işlər 62,6 faizdən artıq icra edilib və inşaat işləri uğurla davam etdirilir.

Bir sıra ölkələri Azərbaycan qazı ilə təmin edəcək TAP Bolqarıstanın qaza olan tələbatının 40 faizini təmin etmək iqtidarında olacaq. Bundan başqa, tikintisi planlaşdırılan İonik-Adriatik boru kəməri (İAP) ilə Azərbaycan qazı Monteneqro, Xorvatiya, Bosniya və Herseqovınaya çatdırılacaq. Qeyd etmək lazımdır ki, 2016-cı ilin avqustun 25-26-da baş tutan Dubrovnik Forumu çərçivəsində Dövlət Neft Şirkəti ilə Xorvatiya, Albaniya, Bosniya və Herseqovina, Monteneqro arasında İon-Adriatik boru kəməri layihəsinin gələcəkdə tikintisi üzrə Anlaşma Memorandumu imzalanmışdır.

Xəzərin Azərbaycan sektorunun qaz-kondensat ehtiyatları ilə zəngin olduğu nəzərə alınaraq, "Cənub Qaz Dəhlizi" sistemi elə layihələndirilmişdir ki, gələcəkdə mümkün əlavə qaz həcmlərinin təchiz edilməsi üçün onun seqmentlərinin hər birinin, o cümlədən, TAP-ın ötürücülük gücü artırıla bilsin.

Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin iştirakı ilə 2017-ci ilin fevralın 23-də "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısı çox böyük uğurla keçmiş və Azərbaycan bir daha öz liderlik rolunu göstərmişdir. Məşvərət Şurası toplantısının yekunları ilə bağlı 12 ölkənin - Azərbaycan, Gürcüstan, Türkiyə, Yunanistan, Bolqarıstan, Albaniya, İtaliya, Xorvatiya, Monteneqro, Amerika Birləşmiş Ştatları, Böyük Britaniya və Avropa Komissiyasının rəsmiləri tərəfindən Birgə Bəyannamə imzalanmışdır. Sənəddə iştirakçılar Azərbaycandan Gürcüstana, Türkiyəyə və daha sonra Avropa ölkələrinə qazın etibarlı və dayanıqlı təchizatını təmin etməkdən ötrü "Cənub Qaz Dəhlizi" istiqaməti üzrə yerləşən ölkələrlə enerji resurslarının daşıyıcıları, təchizatçıları və istehlakçıları arasında uzunmüddətli strateji əlaqələri davam etdirmək və dərinləşdirmək əzmində olduqlarını bəyan etmişlər.

Bununla yanaşı, Azərbaycanın təhlükəsiz, etibarlı, rəqabətədavamlı və əlçatan enerjinin Gürcüstan, Türkiyə və Avropadakı müştərilərinə çatdırmaq səyləri ilə "Cənub Qaz Dəhlizi"nin təkanverici qüvvəsi kimi strateji rolunu nəzərə alınmışdır.

Layihənin həyata keçirilməsində Azərbaycanın aparıcı, strateji və liderlik rolunu qeyd edilmiş, əlaqələndirmə işlərinin bundan sonra da davam etdirilməsinin vacibliyi vurğulanmışdır.

Xəzərin Azərbaycan sektorunda nəhəng qaz-kondensat mənbələrindən olan "Abşeron" yatağında Fransanın "Total" şirkəti ilə birlikdə əməkdaşlıq davam etdirilir. Yatağın işlənmə layihəsi üzrə inkişaf proqramının başa çatdırılması və yekun investisiya qərarının verilməsi məqsədi ilə hazırlıq işləri sona çatmaq üzrədir.

Elektroenergetika üzrə:

Ölkənin iqtisadi təhlükəsizliyinin ən vacib elementlərindən biri enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasıdır. Son illərdə respublikanın elektrik enerjisinə tələbatı tam ödənilməklə ixrac potensialı artırılmış və bu nailiyyətlər sosial-iqtisadi inkişafın sürətləndirilməsində mühüm rol oynamışdır.

Ölkənin elektroenergetika sisteminin qoyuluş gücü artıq 7172,6 MVt-a çatdırılmışdır. Hazırda sistemin imkan gücü 5200 MVt, tələb olunan ümumi maksimal pik gücü isə 3750-3900 MVt ətrafındadır.

2017-ci ildə elektrik enerjinin istehsalı 22 209,8 mln. kVts olmaqla, 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə (22 665,7 mln. kVts) müqayisədə 2,0 % azalmışdır.

Bundan İES-lərdə 20 445,4 mln. kVts, SES-lərdə isə 1 732,8 mln. kVts elektrik enerjisi istehsal olunmuşdur. Naxçıvan Günəş Elektrik Stansiyasında hesabat dövrü ərzində 31,6 mln. kVts elektrik enerjisi istehsal edilmişdir.

2017-ci ildə elektrik enerjisinin ixracı 1 282,5 mln. kVts olmaqla, 2016-cı ilə müqayisədə 17,1 % artmış, idxalı isə 107,8 mln. kVts olmaqla, 5,8 % azalmışdır.

2017-ci ildə hər kVts elektrik enerjisinin istehsalına xüsusi yanacaq sərfiyyatı 2016-cı ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 285,7 qr/kVts-dan 296,1 qr/kVts-a qədər (10,4 qr/kVts) artmışdır ki, bu da 205,4 min ton şərti yanacağın izafı sərfi deməkdir.

Ümumilikdə hesabat dövrü ərzində elektrik enerjisinin istehsalına 4778,8 mln.m³ təbii qaz və 311,5 min ton soba mazutu istifadə edilmişdir.

Şüvəlan qəsəbəsində yerləşən "Şimal" Elektrik Stansiyasının 409 MVt gücündə olan yeni 2-ci həmdövrəli buxar-qaz enerji blokunun quraşdırma-sazlama işləri davam edir. Blokun elektrik avadanlıqları 220/110/35 kV-luq elektrik sxemi üzrə gərginlik altına qoyulmuş və müvafiq sınaq-sazlama işləri yerinə yetirilmişdir. Eyni

zamanda suqəbuledici, susakitləşdirici və aparıcı kanalların, eləcə də estakadanın tikintisi layihəsi üzrə işlər aparılır. Hazırda layihələndirmə və inşaat işləri paralel həyata keçirilir. Tikinti işlərinin müəyyən hissəsi yerinə yetirilmişdir. Ərazinin abadlaşdırılması davam etdirilir.

“Azərenerji” ASC tərəfindən Lerik və Yardımlı rayonlarının etibarlı və sabit enerji təchizatı üzrə Lerikdə gücü 16,5 MVt olan elektrik stansiyasının, 2 dövrəli 35 kV-luq EVX -nin və 2 ədəd 35 kV-luq y/s-nin tikintisi üzrə işlər başa çatdırılmışdır. Qaz xəttinin çəkilməsi üçün sənədləşmə işləri yekunlaşmış və xəttin çəkilişi tamamlanmışdır. 03 avqust 2017-ci il tarixdə gücü 1,44 MVt olan “Balakən” kiçik su elektrik stansiyası istismara verilmişdir.

Hazırda “Oğuz-1,2,3” kiçik su elektrik stansiyalarının tikinti işləri davam edir.

“Astara-1” kiçik su elektrik stansiyasında sınaq-sazlama işləri aparılır. Yaxın günlərdə test rejimində enerjinin istehsalı gözlənilir.

Kiçik su elektrik stansiyalarının mərhələli şəkildə istismara verilməsi planlaşdırılır.

Gücü 920 MVt olan “Yaşma” İstilik Elektrik Stansiyasının tikintisi nəzərdə tutulub. Stansiyanın tikintisi üçün torpaq sahəsi ayrılmış və həmin sahə üçün İnşaat Pasportu alınmışdır.

Gücü 385 MVt olan “Səngəçal” Elektrik Stansiyası üçün İnşaat Pasportunun hazırlanması işləri gedir. Belə ki, lazımi sənədlər toplanaraq aidiyyəti üzrə təhvil verilmişdir və yaxın günlərdə İnşaat Pasportunun alınması gözlənilir. Sifariş verilmiş avadanlıqların alınaraq, quraşdırılacaq əraziyə gətirilməsi istiqamətində müvafiq işlər aparılır.

Hesabat dövründə “Azərbaycan İstilik Elektrik Stansiyası”, “Sumqayıt Elektrik Stansiyası”, “Şimal Elektrik Stansiyası”, “Cənub Elektrik Stansiyası”, “Şirvan İstilik Elektrik Stansiyası”, “Bakı İstilik Elektrik Mərkəzi”, “Mingəçevir SES Silsiləsi” və “Şəmkir SES Silsiləsi” MMC-lərin bir sıra bloklarında və turbinlərində, həmçinin digər elektrik avadanlıqlarında qrafikə uyğun əsaslı, cari təmir və təftiş işləri aparılmışdır. Kiçik su və modul tipli stansiyalarda da qrafikə uyğun olaraq təmir və təftiş işləri görülmüşdür.

Respublikanın bütün istehlakçılarının fasiləsiz və keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təmin olunması istiqamətində müvafiq qurumlar tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər davam etdirilməkdədir.

Həmçinin elektrik şəbəkələri üzrə 35-500 kV-luq yarımstansiyalarda təsdiq olunmuş qrafikə əsasən bir sıra avadanlıqların əsaslı və cari təmiri işləri yerinə yetirilmiş və bu gücdə elektrik verilişi xətləri üzrə 1165,71 km-dən artıq hava xətti əsaslı təmir edilmiş, təmir qrafiki çərçivəsində 17361 ədəd izolyator, 90 ədəd dayaq dəyişdirilmiş, 48 ədəd dayaq təmir olunmuşdur.

Sistem əks-qəza avtomatikasının müasir mikroprosessor texnologiyası əsasında modernləşdirilməsini nəzərdə tutan layihə üzrə işlər davam edir. Lazımi avadanlıqlar gətirilmiş və layihə üzrə nəzərdə tutulmuş elektrik stansiyalarında və yarımstansiyalarda qurğuların quraşdırılması işləri başa çatdırılmışdır. 2016-cı ilin avqust ayından başlayaraq yeni sistemin sınaq-sazlama işləri davam etdirilir. Hazırda işlər başa çatmaq üzrədir.

Hesabat dövründə “Azərişiq” ASC tərəfindən istehlakçıların keyfiyyətli, dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi məqsədi ilə paylayıcı elektrik şəbəkələrində irimiqyaslı təmir, yenidənqurma və tikinti işləri aparılmışdır.

Belə ki, Binəqədi rayonunun elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması üçün 110/35/10 kV-luq “Xoca Həsən” yarımstansiyasında 110/35 kV-luq 50 MVA gücündə transformator, iki ədəd 110 kV-luq eleqaz açarı və 35 kV-luq elektrik avadanlıqları quraşdırılmışdır. “Ağ Şəhər” layihəsi çərçivəsində 110 kV-luq “Liman” və “Ağ Şəhər”

yarımstansiyaları arasında iki dövrəli 110 kV-luq kabel xətləri çəkilmişdir, 35/0,4 kV-luq 3 ədəd transformator yarımstansiyası inşa edilmişdir.

Abşeron rayonunda elektrik enerjisinə artan tələbatın ödənilməsi, Xırdalan şəhərinin bir hissəsinin, Qobu, Güzdək, Hökməli, At yalı qəsəbələrinin elektrik təchizatının uzaq məsafədə yerləşən 220/110/10 kV-luq "Xırdalan" yarımstansiyasından asılılığının aradan qaldırılması üçün 110/35/10 kV-luq 2x40 MVA gücündə "Qobu" yarımstansiyası tikilib istismara verilmişdir.

Gəncə şəhərində 110/35/10 kV-luq 2x40 MVA gücündə "Yeni Gəncə", Goranboy rayonunda 110/35/10 kV-luq 2x40 MVA gücündə "Dəlilməmmədi", Neftçala rayonunda 110/35/6 kV-luq 2x40 MVA gücündə "Neftçala", Qax rayonunda 110/35/10 kV-luq 2x40 MVA gücündə "Qax", Salyan rayonunda 110/35/10 kV-luq 2x25 MVA gücündə "Qaraqaşlı", Hacıqabul rayonunda 110/35/10 kV-luq 2x40 MVA gücündə "Qarasu" yarımstansiyaları inşa edilmişdir.

Hesabat dövründə yeni inşa edilmiş 24 ədəd 35/10 (6) kV-luq ümumi gücü 450 MVA olan Goranboy rayonunda "Aqropark", Cəbrayıl rayonunda "Cocuq Mərcanlı", Salyan rayonunda "Xurşud", Quba rayonunda "Mirzəqışlaq", Xəzər rayonunda "Az Eco Farm", Saatlı rayonunda "Saatlı", İsmayilli rayonunda "Basqal", Qaradağ rayonunda "Ələt Bağlar", Xırdalan şəhərində "Yeni Xırdalan", Gəncə şəhərində "Gəncə" və "Məhsəti", Mingəçevir şəhərində "Yeni Mingəçevir", Hacıqabul rayonunda "Pirsaat", Qax rayonunda "Yeni İlisu", İmişli rayonunda "Rəsullu", Zərdab rayonunda "Zərdab", Şamaxı rayonunda "Yeni Şamaxı", Şəmkir rayonunda "Şəmkir-2", Siyəzən rayonunda "Yeni Siyəzən", Lənkəran rayonunda "Səpnəkəran", Masallı rayonunda "Alvadi", Oğuz rayonunda "Oğuz" yarımstansiyaları əhatə etdikləri ərazilərin elektrik enerjisi ilə təchizatının etibarlılığını və dayanıqlığını təmin etmişdir.

88,4 km 110 kV-luq, 272,3 km 35 kV-luq, 357,7 km 10 (6) kV-luq, 181,3 km 0,4 kV-luq hava xətləri, 5232,7 km özünüdaşıyan izolyasiyalı naqillərdən ibarət hava xətləri çəkilmiş və təmir olunmuş, müxtəlif gərginlikli hava xətlərində 213 534 ədəd dayaq quraşdırılmış, 9 km 110 kV-luq, 216,7 km 35 kV-luq, 644,3 km 10 (6) kV-luq, 1184,3 km 0,4 kV-luq kabellər çəkilmişdir. Respublika üzrə 1251 ədəd müxtəlif gücdə komplekt transformator məntəqələri quraşdırılmışdır.

372 ədəd 10 (6) kV-luq, 18 ədəd 35 kV-luq transformator əsaslı təmir olunmuş, yarımstansiyalarda 360 ədəd transformator yenisi ilə əvəz edilmişdir.

Regionlarda elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması, elektrik enerjisi uçotunun dəqiq aparılması, əhalinin dayanıqlı və etibarlı elektrik enerjisi ilə təmin olunması məqsədi ilə respublikanın 51 rayonunun 237 kənd və qəsəbəsində 0,4 kV-luq şəbəkədə bərpa işləri sürətlə davam etdirilmiş, 59 kənddə işlər tam yekunlaşdırılmışdır. Bu məqsədlə 22068 abonentin elektrik sayğacları və yaşayış evlərinin elektrik verilişi xətləri həyətyanı sahələrdən çölə çıxarılmış, 36248 ədəd 0,4 kV-luq, 1865 ədəd 10 (6) kV-luq, 4189 ədəd abonent dayağı quraşdırılmış, 1500 km-dən çox özünüdaşıyan izolyasiyalı naqillərdən ibarət xətlər çəkilmişdir.

İş şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədi ilə İmişli, Qax, Oğuz, Masallı, Mingəçevir, Tərtər, Saatlı, Neftçala və Ağcabədi şəhərlərində elektrik şəbəkələrinin yeni inzibati binasının tikintisi başa çatdırılmışdır. "Azərişiq" ASC üzrə abonentlərin ümumi sayı 2547044 təşkil etdiyi halda, bu müddət ərzində əhali və qeyri-əhali istehlakçılarına aid 266 min ədəd uçot dəsti bərpa olunmuş, o cümlədən 210 min abonentin köhnə elektrik sayğacları yenisi ilə əvəz edilmişdir. Qeyd olunan tədbirlər nəticəsində texniki itkilərin səviyyəsi 9,9 %, istehlakçılara satılan faydalı elektrik enerjisinə görə ümumi yığım səviyyəsi hesabat dövründə 92,3 %-ə çatdırılmışdır.

Yuxarıda qeyd olunan işlərin əksəriyyəti Asiya İnkişaf Bankı tərəfindən 1-ci Tranş üzrə ayrılmış kreditin hesabına yerinə yetirilmiş və hazırda həmin maliyyə dəstəyi ilə 178,1 km 10 (6) kV-luq iki dövrəli elektrik veriliş xətlərinin, 467 km 0,4 kV-luq özünüdaşıyan izolyasiyalı naqillərdən ibarət xətlərin çəkilişi və 120 ədəd

komplekt transformator məntəqəsinin quraşdırılması istiqamətində işlər davam etdirilir.

2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev aşağıdakı obyektlərin açılışında iştirak etmişdir:

- Saatlı rayonunda 110/35/10 kV-luq "Sarıcalı" yarımstansiyası
- Samux rayonunda 110/35/6 kV-luq "Yenikənd" yarımstansiyası
- Gəncə şəhərində 110/35/10 kV-luq "Yeni Gəncə" yarımstansiyası
- Neftçala şəhərində 110/35/6 kV-luq "Neftçala" yarımstansiyası
- Salyan rayonunda 110/35/10 kV-luq "Qaraqaşlı" yarımstansiyası
- Şəmkir Avtomatik İdarəetmə və Nəzarət Mərkəzi.

Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinə dair (ABOEMDA) "Elektron hökumət" portalına qoşulmalı olan informasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının Siyahısı'nın və "İnformasiya sistemlərinin və ehtiyatlarının, elektron xidmətlərin "Elektron hökumət" portalına qoşulması üçün Texniki Tələblər" in təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 1 may tarixli, 118 nömrəli Qərarının 1 sayılı əlavəsinin 26.1-ci bəndinə uyğun olaraq "Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə elektron kadastr və məlumatların emalı sistemi" çərçivəsində ARCGIS onlayn resursda Azərbaycan üzrə külək və günəş atlasları hazırlanmışdır. Agentlik qarşıya qoyulmuş vəzifələrin yerinə yetirilməsi məqsədilə Bakı şəhərinin Suraxanı, Pirallahı və Qaradağ rayonlarında, Sumqayıt şəhərində, Qobustan, Samux, Abşeron, Xızı, Siyəzən, Şəki, Balakən, Oğuz, Gədəbəy, Ağcabədi, Neftçala, Cəlilabad rayonlarında və Naxçıvan Muxtar Respublikasında ABOEM hesabına yeni istilik və elektrik enerjisi güclərinin yaradılması, habelə bərpa olunan enerji növü kimi üzvi maddələrdən və tullantılardan yeni enerji məhsullarının əldə olunması istiqamətində layihələrin icrasını davam etdirmişdir. Hesabat ilinin iyul ayının 21-də Bakı şəhərinin Pirallahı rayonunda əhalinin və sosial obyektlərin alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri hesabına enerji təminatını həyata keçirmək məqsədilə "Pirallahı" Günəş Elektrik Stansiyasının açılışı olmuşdur. Birinci mərhələ üzrə qoyuluş gücü 2,8 MVt olan stansiya rayonun şimal-şərq hissəsində yerləşir və hazırda iki hektar ərazidə 1,1 MVt-lıq hissənin (4400 günəş paneli) tikinti-quraşdırma işləri başa çatdırılmışdır. Pirallahı rayonunda 2020-ci ilədək GES-in ümumi gücünün 10,0 MVt-a çatdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

2017-ci ildə tipik layihələrin icrası çərçivəsində həyata keçirilən 2,8 MVt-lıq "Sahil" Günəş Elektrik Stansiyasında tikinti-quraşdırma işləri davam etdirilmişdir. Stansiyada ümumi gücü 1,93 MVt olan 7706 ədəd günəş paneli quraşdırılmış və onlardan 5760-ı şəbəkəyə qoşulmuşdur. Stansiyanın mövcud gücünün tam olaraq şəbəkəyə qoşulması üçün 25 ədəd inverter tələb olunur.

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Almaniya Federativ Respublikası Hökuməti arasında maliyyə əməkdaşlığı haqqında" Saziş (2008-2012-ci illərdə razılaşdırılmış layihələr üzrə) çərçivəsində "Bərpa olunan enerji və enerji səmərəliliyi üzrə Açıq Proqram"ın icrası ilə əlaqədar Almaniyanın KfW bankının maliyyə dəstəyi ilə Xızı rayonunda külək-günəş elektrik stansiyalarının tikintisi ilə bağlı texniki-iqtisadi əsaslandırma (TİƏ) hazırlanmışdır.

Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikası tərəfindən edilmiş müraciətə əsasən, Çin Xalq Respublikası Hökuməti ilə imzalanmış Texniki-İqtisadi Əməkdaşlıq Sazişi üzrə "Ucqar ərazilərdə səyyar alternativ və bərpa olunan enerji stansiyalarının quraşdırılması layihəsi" çərçivəsində Çin tərəfindən 3 milyon dollar həcmində ayrılmış grant vəsaiti hesabına 2 ədəd 100 kVt-lıq HES-in, 6 ədəd 10 kVt-lıq Hibrid Günəş-Külək stansiyasının (avtonom), 410 ədəd 2 kVt-lıq günəş stansiyasının (avtonom), 410 ədəd (3 kub metr) günəş kollektorunun alınması və "1 ev-1 elektrik stansiya" layihəsi çərçivəsində istifadə edilməsi nəzərdə tutulur.

Dövlət Agentliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən “Azalternativenerji” MMC-nin mütəxəssislərinin texniki dəstəyi əsasında “Azgüntex” MMC Günəş Modulları zavodunda soyuducu motoroller və avtosoyuducu yarımqoşqunun nümunəvi istehsalına başlanılmışdır. Bundan başqa “Azgüntex” MMC Günəş Modulları zavodunda günəş və günəş-külək enerjisi əsasında işləyən yeni işıq dirəklərinin istehsalına başlanılmışdır.

2017-ci il ərzində Dövlət Agentliyinin tabeliyindəki “Azalternativenerji” MMC tərəfindən 8467.5 min kVts elektrik enerjisi istehsal olunmuş, onun 7648 min kVts-ı enerji sisteminə ötürülmüşdür. Sosial və xidmət obyektlərində quraşdırılmış avadanlıqlar hesabına isti su ilə yanaşı, 14,6 min kvadrat metr sahə istiliklə təchiz edilmişdir.

Ötən ilin 20-27 fevral tarixlərində “Azalternativenerji” MMC tərəfindən Bakı şəhəri Qaradağ rayonu İDEA Heyvanlara Qayğı Mərkəzində 20 kVt gücündə GES quraşdırılmışdır.

Azərbaycan Respublikasında alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə sahəsində əlavə tədbirlər haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 22 dekabr tarixli Sərəncamı “Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrinin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanının tətbiqi ilə əlaqədar qarşıya qoyulmuş hədəf və prioritetlərə nail olunmasında, ölkədə külək enerjisindən istifadənin səmərəliliyinin artırılmasında mühüm rol oynayacaqdır.

2017-ci il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika Xidməti tərəfindən elektrik stansiyalarında, yüksək və alçaq gərginlikli elektrik verilişi xətlərində, müxtəlif gərginlikli transformator yarımstansiyalarında qrafik əsasında əsaslı və cari təmir işləri aparılmış, tələbatçıların elektrik enerjisi ilə təchizatının yaxşılaşdırılması, yaşayış sahələrinin, məktəblərin, sosial obyektlərin, hərbi hissələrin, nasos stansiyaları və artezian quyularının elektrik təchizatı üçün yeni transformator yarımstansiyalarının qoyulması, müxtəlif gərginlikli elektrik verilişi xətlərinin çəkilməsi, Naxçıvan şəhərində və rayon mərkəzlərində mövcud hava elektrik verilişi xətlərinin kabel xətləri ilə əvəz edilməsi sahəsində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi davam etdirilmişdir.

Hesabat ilində muxtar respublikanın şəhər və kəndlərində 1 ədəd 35/10 kV və 20 ədəd 10/04 kV-luq yeni transformator yarımstansiyası quraşdırılmış, 46 km uzunluğunda 10 və 0.4 kV-luq yeni elektrik verilişi xətti çəkilmiş, 16.5 km uzunluğunda hava elektrik verilişi xətləri kabel xətləri ilə əvəz edilmişdir. 110/35/10 kV-luq “Koroğlu” yarımstansiyasını qidalandıran iki dövrəli 110 kV-luq (110 kV “Naxçıvan-1” və 110 kV “Naxçıvan-2” hava elektrik verilişi xətlərinin) elektrik verilişi xəttinin 1.2 km hissəsi yeraltı kabel xətti ilə əvəz edilmişdir. 2017-ci ilin əvvəlində muxtar respublikada 89769 ədəd elektrik sayğacı işlədicilərin istifadəsində olub. 2017-ci il ərzində bu rəqəm 1377 ədəd artaraq 91146-ya çatmışdır.

“Azəristiliktəchizat” ASC-nin 2017-ci il üçün təsdiq edilmiş istehsal və maliyyə təsərrüfat planlarına uyğun olaraq, istilik təchizatı obyektlərinin 2017-2018-ci illər payız-qış mövsümünə hazırlığı əsasən mövcud qazanxana, istilik şəbəkələri, nəzarət ölçü cihazları və avtomatika, qaz, elektrik, nəqliyyat təsərrüfatları və digər istehsal təyinatlı avadanlıqların mövsümə hazırlanması ilə bağlı tədbirlər planı üzrə aparılmışdır.

**2017-ci il üzrə energetika sisteminin
texniki-iqtisadi göstəricilərinin müqayisəli cədvəli:**

Göstəricilər	Ölçü vahidi	2017-ci il fakt	2016-cı il fakt	2016/2017-ci illərin müqayisəsi %-lə
Elektrik enerjisinin istehsalı, cəmi	mln kVts	22 209,8	22 665,7	-2,0
O cümlədən: İES	mln kVts	20 445,4	20 699,0	-1,2
SES	mln kVts	1 732,8	1 936,8	-10,5
Naxçıvan Günəş ES	mln kVts	31,6	29,9	5,7
Enerjinin istehsalına elektrik enerjisinin xüsusi sərfiyyatı, cəmi	mln kVts	700,5	710,2	-
	%	3,2	3,1	0,7
O cümlədən: İES	mln kVts	692,5	702,2	-
SES	mln kVts	7,7	7,8	-
Naxçıvan Günəş ES	mln kVts	0,3	0,2	-
Şindən buraxılan elektrik enerjisi, cəmi	mln kVts	21 509,3	21 955,5	-2,0
O cümlədən: İES	mln kVts	19 752,9	19 996,8	-1,2
SES	mln kVts	1 725,1	1 929,0	-10,6
Naxçıvan Günəş ES	mln kVts	31,3	29,7	5,4
Yanacağıın xüsusi sərfi	q/kVts	296,1	285,7	3,6
Ümumi yandırılan şərti yanacaq	min ton ş.y.	5 879,1	5 776,6	1,8
Təbii qaz	min ton ş.y.	5452,8	4936,3	10,5
Mazut	min ton ş.y.	423,7	835,1	-49,3
Dizel yanacağı	min ton ş.y.	2,60	2,50	4,0
İşlənmiş yağ	min ton ş.y.	0,10	2,70	-
Müstəqil Elektrik Stansiyalardan daxil olan elektrik enerjisi	mln kVts	164,6	171,8	-4,2
Elektrik enerjisinin idxalı	mln kVts	107,8	114,4	-5,8
Elektrik enerjisinin ixracı	mln kVts	1282,5	1095,5	17,1
Şəbəkəyə daxil olan e/e	mln kVts	21 781,7	22241,7	-2,1

Enerji səmərəliliyi, alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri üzrə

Avropa İttifaqının 2016-cı ildə yaradılmış yeni "EU4Energy" Proqramı çərçivəsində Enerji Xartiyası tərəfindən "Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsinin hazırlanması məqsədilə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir. Qanun layihəsinin hazırlanmasında iştirak məqsədilə mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və energetika sahəsində fəaliyyət göstərən qurumların nümayəndələrindən ibarət İşçi Qrupu yaradılmış, Enerji Xartiyasının ölkəmizdə keçirdiyi tədbirlərin təşkilində iştirak edilmiş və iclasın təşkilinə kömək göstərilmişdir. 24-25 oktyabr 2017-ci il tarixində Enerji Xartiyasının nümayəndə heyəti ölkəmizdə səfərdə olmuş, 24 oktyabrda "Enerji

səmərəliliyi sahəsində siyasətin işlənməsi və həyata keçirilməsi ilə bağlı ixtisaslaşdırma” mövzusunda seminar keçirilmiş, 25 oktyabrda isə layihənin ilkin variantının müzakirəsi aparılmışdır. Seminarda və layihənin müzakirəsində İşçi Qrupunun üzvləri, Enerji Xartiyası Katibliyinin ekspertləri, Ukrayna və Moldovadan olan ekspertlər iştirak etmişlər.

Hazırda “Enerji resurslarından səmərəli istifadə və enerji effektivliyi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsi yekunlaşdırılmış və razılaşdırma üçün Enerji Xartiyasına təqdim olunmuşdur. Layihə Xartiya tərəfindən təqdim edilmiş ilkin variant və MDB ölkələrinin təcrübəsi nəzərə alınmaqla işlənmişdir.

“Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ilə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı arasında “Azərbaycan Respublikası kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi” üzrə əməkdaşlıq barədə imzalanmış Niyət Protokolu” çərçivəsində AYİB tərəfindən Azərbaycan Respublikasında enerji bazarının tənzimləyici orqanının yaradılmasına və müstəqil tənzimləyici orqan haqqında qanun layihəsinin hazırlanmasına texniki dəstək proqramının həyata keçirilməsi üçün razılaşma əldə edilmişdir.

Amerika Birləşmiş Ştatlarının Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi (USAİD) tərəfindən təqdim olunmuş “Elektrik enerjisi bazarı haqqında” qanun layihəsinə dair təkliflər hazırlanmışdır. Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi (USAİD) ilə birlikdə USAİD-nin Aşağı Emissiyalı İnkişaf üzrə Potensialın Artırılması Strategiyası (EC-LEDS) proqramı çərçivəsində Azərbaycanın Elektrik Enerjisi Bazarının Modeli üzrə tədbir keçirmiş və aidiyyəti dövlət orqanlarının tədbirdə iştirakı təmin edilmişdir.

Energetika Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının Dayanıqlı İnkişaf üzrə Milli Əlaqələndirmə Şurasının Dayanıqlı İnkişaf Məqsədləri üzrə sahə işçi qruplarında təmsil olunmuş, hesabatlar hazırlanaraq təqdim edilmişdir.

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının (AYİB) dəstəyi ilə Azərbaycanda kiçik və orta müəssisələrdə, yerli şirkətlər və ev təsərrüfatlarında enerji resurslarının effektiv istifadəsini təmin etmək üçün hazırlanmış “Biznes üçün enerji effektivliyi və bərpa olunan enerji haqqında Tövsiyə olunan Təcrübə Təlimatı”nın sənaye müəssisələrinə təqdim edilməsi məqsədilə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Tikilən və tikilməkdə olan binaların enerji səmərəliliyinin qiymətləndirilməsi və binaların yaşıl bina adına layiq görülməsi məqsədilə mütəxəssislərdən ibarət işçi qrupun yaradılması barədə Beynəlxalq Ekoenergetika Akademiyası ilə müzakirələr aparılmışdır.

Beynəlxalq Bərpa Olunan Enerji Agentliyindən (IRENA) daxil olmuş müraciətə uyğun olaraq 26-27 aprel 2017-ci il tarixində Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Abu-Dabi şəhərində keçirilən seminarda nazirliyin əməkdaşları “Azərbaycanda alternativ və bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadənin mövcud vəziyyəti” mövzusunda təqdimatla çıxış etmişdir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyində Qlobal Ekologiya Fondu tərəfindən maliyyələşdirilən “Transsərhəd razılaşdırılmış fəaliyyətlər və milli planların həyata keçirilməsi yolu ilə Kür çayı hövzəsində su ehtiyatlarının inteqrasiyalı idarə olunması” layihəsi üzrə keçirilən görüşlərdə iştirak edilmişdir. Azərbaycan və Gürcüstanda həyata keçiriləcək regional layihədə Kür çayı suyunun kəmiyyət və keyfiyyəti ilə bağlı problemlərinin aradan qaldırılması, bu sahədə potensialın gücləndirilməsi, su siyasəti sahəsində islahatların aparılması və Kür-Araz hövzəsində transsərhəd deqradasiyanın azaldılması üzrə Strateji Fəaliyyət Proqramında müəyyənləşdirilmiş prioritet istiqamətlər üzrə müzakirələr aparılmışdır.

Asiya İnkişaf Bankının Mərkəzi Asiya Regional İqtisadi Əməkdaşlıq (CAREC) Proqramının Enerji Sektorunun Əlaqələndirici Komitəsinin iclasında iştirak edilmişdir. Tədbirdə CAREC Proqramı çərçivəsində görülmüş işlər haqqında məlumatlar, proqramın inkişaf hədəfləri, CAREC 2020 Fəaliyyət Planı çərçivəsində ətraf regionların enerji ilə təminatını, enerji səmərəliliyi və enerji təhlükəsizliyi sahəsindəki nailiyyətləri, sosial inkişaf və bu istiqamətdə əldə olunan əhəmiyyətli irəliləyişlər müzakirə olunmuşdur.

Asiya İnkişaf Bankının maliyyə dəstəyi ilə Azərbaycanın enerji sektorunda maliyyə xərclərinin bərpası planının hazırlanması layihəsi üzrə məsləhətçi şirkət kimi seçilmiş “DNV-GL” şirkəti tərəfindən “Elektroenergetikada islahatlar” mövzusunda keçirilmiş seminarda iştirak edilmişdir.

Türkiyə Respublikası Energetika və Təbii Ehtiyatlar Nazirliyi, TİKA və JİKA-nın birgə təşkilatçılığı ilə “Sənayedə və binalarda enerji səmərəliliyi və idarə olunması” mövzusunda keçirilmiş təlim proqramında iştirak edilmişdir.

BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasından irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı energetika sahəsində görülmüş işlər və planlaşdırılan tədbirlərlə bağlı hesabat hazırlanaraq Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Enerji səmərəliliyi sahəsində göstəricilərin hazırlanması metodologiyası tərtib edilmiş, rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün aidiyyəti qurumlara göndərilmişdir.

Gürcüstan Respublikasının Tbilisi şəhərində EU4Energy proqramı çərçivəsində Beynəlxalq Enerji Agentliyi tərəfindən keçirilmiş “Enerji səmərəliliyi ilə bağlı təlim həftəsi”ndə təqdimatla çıxış edilmişdir.

Qazaxıstanın Astana şəhərində Qabaqcıl Davamlı Enerji Mərkəzinin (SECOE) təşəbbüsü ilə Sinqapurun Davamlı Enerji Assosiasiyası tərəfindən təşkil edilmiş “Bərpa olunan enerjinin şəbəkəyə inteqrasiyası” mövzusunda keçirilən tədbirdə təqdimatla çıxış edilmişdir.

Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında enerji sektorunda əməkdaşlıq barədə hesabatın hazırlanmasının təmin edilməsi üçün verilmiş göstərişə əsasən ölkəmizlə Avropa İttifaqı arasında bərpa olunan enerji mənbələrindən istifadə və enerji səmərəliliyi sahəsində əməkdaşlıq əlaqələri, habelə aidiyyəti sahələrin mövcud vəziyyəti, gələcək əməkdaşlığın perspektiv istiqamətləri barədə ətraflı məlumat hazırlanmış, alt komissiyanın keçirilən iclasında iştirak edilmişdir.

“Alternativ və bərpa olunan enerji və Enerji səmərəliliyi sahəsinin standartlaşdırılması” üzrə Texniki Komitənin (TK 18) işində iştirak edilmişdir.

Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri üzrə fəaliyyətlə məşğul olmaq niyyətində olan fiziki və hüquqi şəxslər tərəfindən daxil olan təkliflər araşdırılmış, sahibkarlıq subyektlərinin imkanlarından istifadə edilməsi məqsədilə daxil olan təkliflər və araşdırmanın nəticələri əsasında hazırlanmış tövsiyələr Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinə təqdim edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin Tədbirlər Planının 8.4.8-ci yarım bəndinin icrası ilə əlaqədar “Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılarına suvarma suyunun güzəştli satışı ilə bağlı texniki-iqtisadi əsaslandırmanın icrası üzrə Tədbirlər Planı”nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Sərəncam layihəsinə dair təkliflər təqdim olunmuşdur.

Konsepsiyaların, dövlət proqramlarının və strateji yol xəritələrinin icrası üzrə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 06 dekabr 2016-cı il tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş müvafiq strateji yol xəritələrinin (“Azərbaycan

Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”, “Azərbaycan Respublikasında ağır sənaye və maşınqayırmanın inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi” və “Azərbaycan Respublikasında neft və qaz sənayesinin (kimya məhsulları daxil olmaqla) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”) icrasına dair Energetika Nazirliyinin 09 fevral 2017-ci il tarixli 04 nömrəli Əmri ilə İşçi Qrupu yaradılmışdır.

İşçi Qrupunun 6 iclası keçirilmiş və aidiyyəti üzrə məsələlər müzakirə olunmuşdur. Həmin iclasların Protokolları müvafiq dövlət qurumlarına təqdim edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”ndə Energetika Nazirliyinin əsas icraçı olduğu tədbirlərin 2017-ci ilin 6 ayı ərzində icra vəziyyəti haqqında məlumatlar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası yanında İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinə göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının 2017-ci il 26 oktyabr tarixli 2/893 nömrəli məktubuna əsasən “Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”ndə Energetika Nazirliyi əlaqələndirici qurum təyin olduğuna görə Energetika Nazirliyi tərəfindən 10 noyabr 2017-ci il tarixli 38 nömrəli Əmri ilə yeni işçi qrupu yaradılmış və İşçi Qrupunun tərkibi barədə məlumat Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına təqdim edilmişdir.

Yuxarıda qeyd olunan Strateji Yol Xəritəsinin Tədbirlər Planında Energetika Nazirliyi 20 tədbir üzrə əsas icraçı, 23 tədbir üzrə isə digər icraçı kimi göstərilmişdir. Energetika Nazirliyinin əsas icraçı olduğu 20 tədbirdən 8 tədbirin icrası 2017-ci ildə tamamlanmış, 7 tədbirin icrası 2017-2018-ci illərdə, 5 tədbirin icrasının isə 2017-2020-ci illərdə tamamlanması nəzərdə tutulmuşdur.

Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsinin Tədbirlər Planının 2017-ci ildə tamamlanması nəzərdə tutulan 2.1.1. Elektrik enerjisinə olan ölkədaxili ehtiyacın proqnozlaşdırılması; 2.1.2. Enerji mənbələri üzrə prioritetlərin müəyyən edilməsi üçün texniki-iqtisadi əsaslandırmanın hazırlanması; 2.2.1. Alternativ və bərpa olunan enerji potensialının qiymətləndirilməsi; 2.3.3. İxracla bağlı həyata keçiriləcək tədbirlər üzrə işçi qrupunun yaradılması; 3.2.1. Səmərəliliyin artırılması məqsədilə icra mexanizmlərinin müəyyənləşdirilməsi; 3.2.3. Elektrik enerjisi verilişinin keyfiyyətini izləyən əsas icra göstəricilərinin (ƏİG) tətbiq edilməsi; 3.4.1. Elektroenergetika sahəsində əsas tənzimləyici qanunun və digər əlaqəli sənədlərin təkmilləşdirilməsi və 7.2.1. İstilik təchizatı sahəsində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi yarıməndlərinin icrası başa çatmışdır.

Energetika Nazirliyinin əlaqələndirici qurum olduğu Strateji Yol Xəritəsinin Tədbirlər Planında digər icraçı orqanlar tərəfindən 2017-ci ildə tamamlanması nəzərdə tutulan 1.1.2. Kommunal xidmətlər sektorunda məqsədli fondun yaradılmasının nəzərdən keçirilməsi; 1.1.6. Kommunal xidmətlər sektorunda təkmil normativ hüquqi bazanın yaradılması; 3.2.2. Modernləşdirmə işləri üçün baş planın hazırlanması; 3.3.2. Elektrik enerjisindən istifadə modellərinin müzakirə olunması; 3.3.3.İstehlakçıların sərfiyyat proqnozlarının nəzərdən keçirilməsi; 4.1.1.Mövcud şəbəkənin hərtərəfli qiymətləndirilməsi və inkişaf planının hazırlanması; 4.1.3. Tikinti fəaliyyəti ilə bağlı əsas icra göstəricilərinin (ƏİG) müəyyənləşdirilməsi; 5.1.1.İnfrastrukturun olmadığı ərazilər üzrə qiymətləndirmənin aparılması; 6.1.2. Su ehtiyatlarından səmərəli istifadə məqsədilə tədbirlər görülməsi və 7.3.4. İstilik enerjisinin istehsalına sərf olunan təbii qazın qiymətinin nəzərdən keçirilməsi yarıməndlərinin icrası yekunlaşmışdır.

“Azərbaycan Respublikasında ağır sənaye və maşınqayırmanın inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin Tədbirlər Planı üzrə Energetika Nazirliyinin əsas icraçı olaraq 2017-2020-ci illərdə tamamlanması nəzərdə tutulan 1 tədbirin (1.2.4. Enerji istehlakçılarının enerjiden səmərəli istifadəyə yönləndirilməsi) icrası təmin edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikasında kommunal xidmətlərin (elektrik və istilik enerjisi, su və qaz) inkişafına dair” Strateji Yol Xəritəsinin Tədbirlər Planının 2.2.1-ci (Alternativ və bərpa olunan enerji potensialının qiymətləndirilməsi) və “Azərbaycan Respublikasında neft-qaz sənayesinin (kimya məhsulları daxil olmaqla) inkişafına dair” Strateji Yol Xəritəsinin Tədbirlər Planının 1.2.2-ci (Baş plan çərçivəsində milli iqtisadiyyatın hədəflərinə uyğun hasilat hədəflərinin müəyyən edilməsi) bəndlərinin icrası ilə bağlı 2017-ci il ərzində görülən işlərə dair məlumatlar Azərbaycan Respublikasının Milli Elmlər Akademiyasına və Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə rəy və təkliflərin bildirilməsi üçün təqdim edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikasında neft-qaz (kimya məhsulları daxil olmaqla) inkişafına dair Strateji Yol Xəritəsi”nin Tədbirlər Planında Energetika Nazirliyi 12 tədbir üzrə əsas icraçı, 17 tədbir üzrə isə digər icraçı kimi nəzərdə tutulmuşdur. Əsas icraçı olduğu 12 tədbirdən 3 tədbirin (1.2.1. Hövzənin müfəssəl baş planının hazırlanması üçün ekspertlər qrupunun yaradılması; 1.2.2. Baş plan çərçivəsində milli iqtisadiyyatın hədəflərinə uyğun hasilat hədəflərinin müəyyən edilməsi və 2.3.1. Yanacaq bazarında tənzimlənmənin təkmilləşdirilməsi) 2017-ci ildə icrası tamamlanmış, 2 tədbirin 2017-2018-ci illərdə, 1 tədbirin 2017-2019-cu illərdə və 6 tədbirin isə 2017-2020-ci illərdə tamamlanması nəzərdə tutulmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 29 may tarixli 2918 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyasının icrası ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi tərəfindən 2017-ci ilin 6 ayı ərzində həyata keçirilmiş tədbirlər üzrə məlumatlar hazırlanaraq İqtisadiyyat Nazirliyinə təqdim edilmişdir. 2017-ci il ərzində görülən işlərə dair illik məlumatlar ümumiləşdirilib İqtisadiyyat Nazirliyinə təqdim ediləcəkdir.

“İcra intizamının möhkəmləndirilməsi və icraya nəzarətin təşkilinin təkmilləşdirilməsi tədbirləri haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26 oktyabr 2006-cı il tarixli 472 sayılı Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə görülmüş işlər barədə məlumatlar Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasına təqdim edilmişdir. Eyni zamanda 2017-ci il ərzində görülən işlər barədə illik məlumatların hazırlanıb Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Administrasiyasına təqdim edilməsi nəzərdə tutulub.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 20 sentyabr tarixli 2345 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasında informasiya cəmiyyətinin inkişafına dair Milli Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə 2016-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı”nın Tədbirlər Planının müvafiq bəndlərinin icrası ilə bağlı 2017-ci il ərzində görülmüş işlərə dair məlumatlar Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinə təqdim edilmişdir.

Qanunvericilik aktları üzrə

Məişət qaz qurğularına texniki baxış keçirilməsinin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Qanun layihəsi hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 27 aprel tarixli 1993 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Açıq hökumətin təşviqinə dair 2016-2018-ci illər üçün

Milli Fəaliyyət Planı”nın 1.4-cü bəndinin icrasını təmin etmək məqsədi ilə “Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 15 dekabr tarixli 230 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “İxrac nəzarətinə düşən mallar (işlər, xidmətlər, əqli fəaliyyətin nəticələri) üzrə xüsusi icazənin verilməsi Qaydaları”nda dəyişiklik edilməsi haqqında” və “Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 8 may tarixli 120 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Fəaliyyət növlərinin xüsusiyyətindən asılı olaraq mülki dövriyyəsi məhdudlaşdırılmış əşyaların dövriyyəsi üçün tələb olunan əlavə Şərtlər”in struktur elementinin ləğv edilməsi barədə” Nazirlər Kabinetinin qərar layihələri hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

“ASAN Kommunal” mərkəzlərində və “ASAN Xidmət” mərkəzlərində yaradılan Texniki Şuranın tərkibinin formalaşdırılmasında iştirak edilmiş və onların proqram təminatının hazırlanmasına vəsait ayrılması məqsədi ilə Nazirlər Kabinetinə müraciət olunmuşdur.

“Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 24 noyabr tarixli 1125 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı və Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi tabeliyində “Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi” publik hüquqi şəxsin Nizamnaməsi layihələri hazırlanaraq aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılmış və Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

“Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin kollegiyasının tərkibi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 2014-cü il 8 oktyabr tarixli 325 nömrəli qərarında dəyişiklik edilməsi barədə” Nazirlər Kabinetinin qərar layihəsi hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

“Sahibkarların mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi ilə təchizatı prosedurunun sadələşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 4 aprel tarixli 1313 nömrəli Fərmanının 4.2-ci bəndinin və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 7 aprel tarixli 243s nömrəli Sərəncamının 2.1-ci bəndinə əsasən “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun yeni layihəsinin hazırlanması məqsədi ilə Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin 2017-ci il 3 iyul tarixli 25 nömrəli əmri ilə İşçi Qrupu yaradılmışdır. İşçi Qrupu tərəfindən hazırlanmış “Elektroenergetika haqqında” qanunun yeni layihəsi Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 4 aprel tarixli 1313 nömrəli Fərmanının 6.2-ci hissəsinin icrası məqsədi ilə Energetika Nazirliyinin 2017-ci il 14 aprel tarixli 12 nömrəli əmri ilə Texniki Şuraların təşkilinə dair Nazirliyin Aparatının aidiyyəti struktur bölmələrinə və Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsinə müvafiq tapşırıqlar verilmişdir. Həmçinin Energetika Nazirliyinin 2017-ci il 26 aprel tarixli 14 nömrəli əmri ilə “ASAN Kommunal” mərkəzlərində və “ASAN Xidmət” mərkəzlərində yaradılan Texniki Şuraların tərkibi təsdiq edilmiş və Texniki Şuraların fəaliyyətə başlaması üçün digər zəruri tədbirlər görülmüşdür. Bununla əlaqədar olaraq Energetika Nazirliyinin 2017-ci il 17 aprel tarixli 01-01-183 nömrəli məktubu ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə məlumat verilmişdir.

“Sahibkarların mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi ilə təchizatı prosedurunun sadələşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 4 aprel tarixli 1313 nömrəli Fərmanının 7-ci bəndinin icrasını təmin etmək üçün Maliyyə Nazirliyi ilə birgə “Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 27 avqust tarixli 234 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “İstehlakçıların elektrik enerjisi (güc) alması üçün texniki şərtlərin verilməsi və enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması Qaydaları”nda dəyişikliklər edilməsi barədə”

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərar layihəsi hazırlanmış və Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

2017-ci il 14 iyul tarixində Energetika Nazirliyində Texniki Şuraların fəaliyyətinə dair “Azərişiq” ASC-nin nümayəndələrinin iştirakı ilə iclas keçirilmiş, müzakirələr aparılmış və mövcud problemlər barədə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinə məruzə edilmişdir.

“Azərişiq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Nizamnaməsinin və strukturunun təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 14 may tarixli 190 nömrəli qərarında dəyişikliklər edilməsi haqqında” Nazirlər Kabinetinin qərar layihəsi hazırlanmış və Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının 2016-cı il 08 iyun tarixli 2/408 nömrəli məktubunun icrası məqsədilə “Sənaye qaz qurğusunun istismarına icazənin verilməsi Qaydası” layihəsi Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilmişdir. Ədliyyə Nazirliyinin həmin layihəyə dair rəyi nəzərə alınaraq hazırlanmış və “Qazdan istifadə Qaydaları”nın 2.4-cü bəndinin ikinci cümləsinin (Xüsusi icazənin verilməsi qaydası Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilir) çıxarılmasını nəzərdə tutan “Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 12 may tarixli 80 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Qazdan istifadə Qaydaları”nda dəyişiklik edilməsi barədə” Nazirlər Kabinetinin qərar layihəsi hazırlanmış, aidiyyəti qurumlarla razılaşdırılaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Energetika Nazirliyi tərəfindən hazırlanmış “Qaz təchizatı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” qanun layihəsinin razılaşdırılması istiqamətində işlər görülmüşdür.

Nazirlər Kabinetinin 2016-cı il 1 dekabr tarixli 636s nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş Tədbirlər Planının 2-ci bəndinin icrası ilə bağlı “Azərişiq” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Nizamnaməsinin və strukturunun təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2015-ci il 14 may tarixli 190 nömrəli qərarında dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Qərar layihəsi hazırlanmış və razılaşdırılması üçün aidiyyəti qurumlara göndərilmişdir.

İstehlakçıların elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin verilməsi və enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulmasına dair qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə normativ hüquqi akt layihələri hazırlanmışdır.

“Azərbaycan Respublikasının Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyinin 3 aprel 2014-cü il tarixli 4 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Alternativ və bərpa olunan enerji mənbələri üzrə fəaliyyətə xüsusi icazə verilməsi üçün müraciətin və sənədlərin qəbulu üzrə inzibati rəqlament"də dəyişikliklər edilməsi haqqında” Energetika Nazirliyinin Kollegiyasının Qərar layihəsi hazırlanmış və Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi üçün Ədliyyə Nazirliyinə təqdim edilmişdir;

“Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı layihəsinin və “Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin Nizamnaməsi” layihəsinin hazırlanmasında iştirak edilmişdir. Adıçəkilən layihələr ölkə başçısının Fərmanı ilə 22 dekabr 2017-ci il tarixində qüvvəyə minmişdir.

“Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin tabeliyində Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin yaradılması haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 22 dekabr tarixli 1750 nömrəli Fərmanının 6.3-cü bəndinin icrası məqsədi ilə Energetika Nazirliyinin tabeliyində Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyi Vergilər Nazirliyində dövlət qeydiyyatından keçirilmişdir.

“Dövlət orqanlarının elektron xidmətlər göstərməsinin təşkili sahəsində bəzi tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 23 may tarixli

429 nömrəli Fərmanında dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 16 may tarixli 1399 nömrəli Fərmanının 2.4-cü bəndinə uyğun olaraq “Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi tərəfindən göstərilən elektron xidmətlər üzrə inzibati rəqlamentlərin təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin 2014-cü il 26 may tarixli 3 nömrəli Qərarı Energetika Nazirliyinin Kollegiyasının 2017-ci il 15 dekabr tarixli 04 nömrəli Qərarı ilə həmin Fərmana uyğunlaşdırılmış və Azərbaycan Respublikasının Hüquqi Aktların Dövlət Reyestrinə daxil edilməsi üçün Ədliyyə Nazirliyinə göndərilmişdir.

Beynəlxalq əlaqələr üzrə

Azərbaycan Respublikasının yanacaq-energetika kompleksinin inkişaf etdirilməsi və xarici dövlətlərlə ikitərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədilə 2017-ci il ərzində Nazirliyin rəhbərliyi tərəfindən dünyanın müxtəlif dövlətlərinin nümayəndə heyətləri, o cümlədən müxtəlif xarici şirkətlərin rəsmi şəxsləri ilə yüksək səviyyəli görüşlər keçirilmiş, bununla yanaşı bir sıra beynəlxalq tədbirlərdə iştirak edilmişdir:

- 13.01.2017-ci il tarixindən - 17.01.2017-ci il tarixinədək Azərbaycan Respublikasının energetika naziri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin razılığı ilə “İqtisadi, ticarət, elmi və texniki əməkdaşlıq üzrə Azərbaycan-Vyetnam Hökumətlərarası Komissiya”nın ilk iclasında Komissiyanın həmsədri qismində iştirak etmək məqsədilə Vyetnamın paytaxtı Hanoy şəhərində səfərdə olmuşdur. 2017-ci ilin 16 yanvar tarixində keçirilmiş iclasın yekununda Protokol imzalanmışdır.

- 22.02.2017-ci il tarixindən - 25.02.2017-ci il tarixinədək Azərbaycan Respublikasının energetika nazirinin müavini Natiq Abbasov Azərbaycan ilə İran arasında əməkdaşlığın cari vəziyyətinə və perspektivlərinə dair müzakirələr aparmaq məqsədilə İran İslam Respublikasına ezam olunmuşdur;

- 23.02.2017-ci il tarixində Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin üçüncü toplantısı keçirilmişdir. İclasın yekununda Birgə Bəyannamə imzalanmışdır.

- 28.02.2017-ci il tarixindən - 01.03.2017-ci il tarixinədək energetika naziri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin tərkibində Pakistan İslam Respublikasının paytaxtı İslamabadda keçirilmiş “İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı”nın XIII Sammitində iştirak etmək məqsədilə Pakistan İslam Respublikasında səfərdə olmuşdur. Səfər çərçivəsində “Azərbaycan Respublikası ilə Pakistan İslam Respublikası arasında enerji sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş” imzalanmışdır;

- 30.03.2017-ci il tarixindən - 02.04.2017-ci il tarixinədək energetika nazirinin müavini Natiq Abbasov Azərbaycan Respublikası ilə Ukrayna Respublikası arasında energetika sahəsində əməkdaşlıq məsələləri üzrə İşçi Qrupunun iclasında iştirak etmək məqsədilə Kiyev şəhərinə ezam olunmuşdur;

- 04.04.2017-ci il tarixindən - 07.04.2017-ci il tarixinədək energetika naziri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırığı ilə Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Mərkəzi tərəfindən təşkil olunmuş 20-ci Avrasiya İqtisadi Sammitində iştirak etmək məqsədilə Türkiyənin İstanbul şəhərinə səfər etmişdir;

- 25.04.2017-ci il tarixindən - 27.04.2017-ci il tarixinədək Səudiyyə Ərəbistanının energetika, sənaye və təbii ehtiyatlar naziri Xalid Əl Falihinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Azərbaycanda səfərdə olmuşdur. Səfər zamanı nümayəndə heyəti Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyində geniş tərkibli görüş keçirmişdir.

- 01.05.2017-ci il tarixindən - 04.05.2017-ci il tarixinədək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığına əsasən energetika nazirinin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın nümayəndə heyəti neft və qaz sənayesi üzrə ən böyük sərgi və konfrans sayılan "Dənizdə Texnologiyalar Konfransı"nda iştirak etmək məqsədilə ABŞ-ın Texas ştatının Hyuston şəhərində səfərdə olmuşdur;

- 23.05.2017-ci il tarixindən - 25.05.2017-ci il tarixinədək Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin razılığı ilə energetika naziri Neft İxrac Edən Ölkələr Təşkilatına (OPEC) üzv və qeyri-üzv dövlətlərin birgə iştirakı ilə keçirilmiş Nazirlər Şurasının 172-ci iclasında iştirak etmək məqsədilə Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində səfərdə olmuşdur;

- 06.11.2017-ci il tarixindən - 07.11.2017-ci il tarixinədək energetika naziri Pərviz Şahbazov Türkiyənin energetika və təbii sərvətlər naziri Berat Albayrakın dəvəti ilə bu ölkəyə səfər etmişdir.

- 16.11.2017-ci il tarixindən - 17.11.2017-ci il tarixinədək energetika naziri Pərviz Şahbazov Belçikanın paytaxtı Brussel şəhərində səfərdə olmuşdur. Səfər zamanı 2017-ci il 17 noyabr tarixində Avropa Komissiyasının enerji birliyi üzrə vitse-prezidenti Maroş Şevçoviçlə, həmçinin Beynəlxalq Enerji Xartiyası Katibliyində qurumun baş katibi Urban Rusnakla görüş keçirilmişdir;

- 22.11.2017-ci il tarixindən - 28.11.2017-ci il tarixinədək energetika naziri Pərviz Şahbazov Qaz İxrac edən Ölkələr Forumuna üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının IV Zirvə Toplantısında iştirak etmək məqsədilə Boliviyanın Santa Kruz şəhərində səfərdə olmuşdur;

- 26.11.2017-ci il tarixindən - 01.12.2017-ci il tarixinədək Beynəlxalq Enerji Xartiyasının 28-ci konfransında iştirak etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının energetika nazirinin müavini Natiq Abbasovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Türkmənistanın paytaxtı Aşqabad şəhərində səfərdə olmuşdur.

- 29.11.2017-ci il tarixindən-01.12.2017-ci il tarixinədək energetika naziri Pərviz Şahbazov OPEC Nazirlər Şurasının 173-cü iclası çərçivəsində keçirilən OPEC və qeyri-OPEC ölkələrinin nazirlərinin üçüncü görüşündə iştirak etmək məqsədilə Vyanada səfərdə olmuşdur.

- 05 - 07 dekabr 2017-ci il tarixlərində Bakı şəhərində Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında ticarət-iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiya"nın 14-cü iclası keçirilmişdir. İclasın yekununda Protokol imzalanmış, həmçinin iki ölkənin dövlət başçıları tərəfindən verilmiş müvafiq göstərişlərə əsasən hazırlanmış "2018-2020-ci illərdə Azərbaycan Respublikası və Qazaxıstan Respublikası arasında bütün sahələr üzrə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın gücləndirilməsi üzrə Yol Xəritəsi" qəbul edilmişdir.

- 05.12.2017-ci il tarixində Bakı şəhərində Araz sərhəd çayı üzərində "Xudafərin" və "Qız Qalası" hidroqovşaqlarının və su elektrik stansiyalarının tikintisinin davam etdirilməsi və istismarı ilə əlaqədar birgə fəaliyyət göstərilməsi məqsədilə yaradılan Birgə Texniki Komissiyanın 2-ci iclası keçirilmişdir.

"Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi ilə İndoneziya Respublikası Energetika və Mineral Ehtiyatlar Nazirliyi arasında energetika sahəsində əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu" layihəsi hazırlanmışdır. Adıçəkilən sənəd layihəsinə hazırda İndoneziya tərəfində baxılmaqdadır.

"Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyi ilə Gürcüstanın Energetika Nazirliyi arasında elektroenergetika sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu" layihəsi işlənib hazırlanmış və qarşı tərəfə təqdim olunması üçün Xarici İşlər Nazirliyinə göndərilmişdir.

"Türkmənistan Hökuməti, Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında enerji sahəsində gələcək əməkdaşlığın inkişafına

dair Anlaşma Memorandumu” layihəsi dövlətdaxili prosedurlardan keçirilərək qarşı tərəfə göndərilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Mərakeş Krallığı Hökuməti arasında enerji sahəsində Anlaşma Memorandumu” layihəsi tərəfimizdən hazırlanmış, dövlətdaxili prosedurlardan keçirilərək qarşı tərəfə təqdim olunması üçün Xarici İşlər Nazirliyinə göndərilmişdir.

İraq tərəfindən hazırlanmış “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İraq Respublikası Hökuməti arasında İraq Respublikasında neft və qaz layihələrinin inkişafı sahəsində əməkdaşlığa dair Anlaşma Memorandumu” layihəsinə Azərbaycan tərəfində baxılaraq əlavə və dəyişiklər edilmiş və qarşı tərəfə göndərilmişdir.

Türkiyə tərəfindən hazırlanmış “Türkiyə Respublikası Hökuməti və Azərbaycan Respublikası Hökuməti arasında energetika və mədəncilik sahələrində əməkdaşlığa dair Saziş layihəsi” tərəfimizdən müvafiq dövlətdaxili prosedurlardan keçmiş, lakin 15 yanvar 2015-ci il tarixində Ankara şəhərində imzalanmış “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Türkiyə Respublikası Hökuməti arasında elektrik enerjisi mübadiləsi ilə əlaqədar yaranan borca dair Protokol”u və digər məsələlər nəzərə alınaraq, yeni layihənin hazırlanması məqsədilə qarşılıqlı müzakirələrin təşkil olunması razılaşdırılmışdır.

Qeyd etmək lazımdır ki, energetika naziri Qazaxıstanda keçirilmiş “EXPO 2017–Gələcəyin enerjisi” Beynəlxalq Sərgisinin Azərbaycan tərəfindən komissarı təyin olunmuşdur. “EXPO 2017–Gələcəyin enerjisi” Beynəlxalq Sərgisində Heydər Əliyev Mərkəzi və Energetika Nazirliyi tərəfindən təşkil edilən Azərbaycan pavilyonu “Enerji yurdu – keçmişdən gələcəyə daşınan enerji” konsepsiyası əsasında hazırlanmışdır. Pavilyon Azərbaycan tarixi, mədəniyyəti və incəsənəti, elmi, insan kapitalı, tolerantlıq ənənələri, ölkəmizin müasir iqtisadiyyatı, Xəzər, qədim İpək Yolu, Qobustan kimi dəyərlərimizin nümayişini ehtiva etmişdir. Azərbaycanda ənənəvi enerjiden alternativ enerjiyə keçidin tarixi təkamül yolunun bu dəyərlər kontekstində təqdimatı keçirilmişdir. Sərgi çərçivəsində 9 iyul 2017-ci il tarixində Azərbaycan Milli Günü təşkil edilmiş və Pavilyonun rəsmi təqdimatı olmuşdur. “EXPO 2017” Beynəlxalq Sərgisində 115 iştirakçı ölkə arasında “Sərgi dizaynı” nominasiyasında mövzunun geniş açıqlanması üzrə Azərbaycan Pavilyonu gümüş mükafata layiq görülmüşdür. Azərbaycan pavilyonu ən çox ziyarət edilən pavilyonların ilk beşliyinə daxil olmuş, ziyarətçilərin sayı bir milyon nəfəri ötmüşdür. 10 sentyabr 2017-ci il tarixində “EXPO 2017–Gələcəyin enerjisi” Beynəlxalq Sərgisinin rəsmi bağlanış mərasimi keçirilmişdir.

Lisenzia və icazələr üzrə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 15 dekabr tarixli 230 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “İxrac nəzarətinə düşən mallar üzrə xüsusi icazənin verilməsi” Qaydalarına uyğun olaraq 295 hüquqi şəxsə ixrac nəzarətinə düşən malların idxalına və 46 hüquqi şəxsə ixrac nəzarətinə düşən malların ixracına, 3 hüquqi şəxsə ixrac nəzarətinə düşən malların tranzitinə icazə verilmişdir. Qaydalara uyğun olaraq icazə verilməsi üçün təqdim olunmuş sənədlərdə məlumatların, texniki göstəricilərin düzgünlüyü yerlərdə yoxlanılmış, xarici iqtisadi əlaqələrin həyata keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmuş malların ixrac nəzarətinə düşən malların siyahısına uyğunluğu araşdırıldıqdan sonra malların idxalına icazə verilmişdir.

“AzerGold” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinə qızılın və digər qiymətli metalların hasilatı və emalı vasitələrinin dövriyyəsinə icazə verilmişdir.

Təqdim edilən sənədlərin və verilmiş icazələrin reyestri aparılmış və icazələrə dair məlumatlar İqtisadiyyat Nazirliyinə, Vergilər Nazirliyinə və Dövlət Statistika Komitəsinə təqdim edilmişdir.

Hazırda lisenziya ilə əlaqədar aidiyyəti işlər davam etdirilir, lisenziya ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Vergilər Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi, müxtəlif inzibati orqanlar, hüquqi və fiziki şəxslər tərəfindən nazirliyə daxil olan sorğu və məktublar ətraflı araşdırılır və müvafiq məlumatlar göndərilir. Belə ki, sahibkarlıq fəaliyyətində yaranmış qeyri-qanuni hərəkətlərin müəyyən edilməsi və aidiyyəti üzrə lisenziyalaşdırma ilə əlaqədar bütün məsələlərlə bağlı müvafiq dövlət orqanları ilə qarşılıqlı və əlaqəli işlərin aparılması davam etdirilir.

Vətəndaş və təşkilatların elektron xidmətlərdən sadə, asan və sərbəst istifadəsini təmin etmək məqsədilə Energetika Nazirliyi tərəfindən göstərilən elektron xidmətlər üzrə müraciətlərin qəbulu və emalı prosesinin avtomatlaşdırılması, elektron xidmətə tələb olunan sənəd nümunələri, həmçinin elektron xidmətlərdən istifadə qaydaları haqqında dolğun və əhatəli məlumat nazirliyin rəsmi internet informasiya ehtiyatında yerləşdirilmişdir.

“Lisenziya və icazələr” portalı haqqında Əsasnamə”nin təsdiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 21 yanvar tarixli 1205 nömrəli Fərmanının və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2017-ci il 24 yanvar tarixli 26s nömrəli Sərəncamının icrası ilə bağlı Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin “icazələrin verilməsi” üzrə informasiya ehtiyatının “Lisenziya və icazələr” portalına inteqrasiya edilməsi üçün işlər davam etdirilir və İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən yaradılan “Lisenziya və icazələr” portalı fəaliyyətə başladıqdan sonra icazələrin portal vasitəsilə elektron qaydada verilməsinin həyata keçirilməsi təmin ediləcəkdir.

Dövlət nəzarət idarələri tərəfindən görülmüş işlər üzrə

Hesabat ilində respublikada elektrik enerjisi və təbii qazın istehsalı, ötürülməsi və istifadəsində cihaz və avadanlıqların təhlükəsiz və etibarlı istismarının təmin olunmasına, enerjiden səmərəli istifadə edilməsinə, eyni zamanda müvafiq sahədə qanunların, qaydaların və normativ-hüquqi aktların tələblərinə əməl olunmasına Energetika Nazirliyinin Dövlət Enerji Nəzarəti və Dövlət Qaz Nəzarəti İdarələri tərəfindən mütəmadi olaraq nəzarət olunmuşdur.

2017-ci il ərzində Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsi tərəfindən dövlət elektroenergetika və enerjitehizatı müəssisələrində, elektrik enerjisi istehlakçılarında 634 texniki, 84 təkrar, 8 kompleks araşdırma və digər araşdırmalar aparılmışdır. O cümlədən istehlakçılarda elektrik qurğularının texniki istismar, təhlükəsizlik texnikası qaydalarına əməl olunmasının və enerjiden istifadənin vəziyyəti araşdırılmış, mövcud qaydalara əməl edilmədən, texniki sənədləşmə aparılmadan şəbəkəyə qoşulmuş enerji qurğuları aşkar edilmiş, şikayət məktubları araşdırılmış, Nazirlər Kabinetinin 06.02.09-cu il tarixli 34s sayılı Sərəncamının icrası təmin edilmiş, Energetika Nazirliyinin “Enerjisistemdə elektrik gücü və enerjisi çatmadıqda istehlakçıların məhdudiyət və birbaşa açılma qrafiklərinin tərtib və tətbiqi qaydaları haqqında” təlimatının icrasına nəzarət edilmiş, Nazirlər Kabinetinin tapşırığına əsasən əhəlinin və iqtisadiyyatın bütün sahələrinin elektrik enerjisi təchizatında baş vermiş fasilələr araşdırılmışdır.

2017-ci il üçün Energetika Nazirliyinin təsdiq etdiyi iş planına əsasən “Azərenerji” və “Azərişiq” ASC-nin nümayəndələrinin iştirakı ilə Mingəçevir SESS, Şəmkir SESS, 110/35/10 kV-luq “Yevlax”, “Günəşli”, “Tüklə”, “Binə”, “Gəncə III”, “Xudat”, “Şahdağ”, “ETK-4”, “Tovuz”, “8-ci km”, “Xudat”, “Yasamal-1”

yarımstansiyalarında elektrik qurğularında avadanlıqların texniki istismar, təhlükəsizlik texnikası və yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına əməl olunmasının vəziyyəti üzrə araşdırmalar aparılmış və müvafiq aktlar tərtib edilmişdir. Aparılmış araşdırmalar zamanı aşkar edilmiş nöqsanların aradan qaldırılması üçün müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

İl ərzində Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsinin regional bölmələrinin əməkdaşları tərəfindən 1320 inzibati protokol tərtib edilərək, 119190 AZN məbləğində cərimə tətbiq edilmişdir ki, bu məbləğdən 110830 AZN-in məbləğin ödənilməsi təmin edilmişdir. Əvvəlki illərlə müqayisədə 2017-ci il ərzində istər tərtib edilmiş inzibati protokolların sayında, istərsə də tətbiq edilmiş inzibati cərimənin miqdarında azalma olmuşdur. Buna səbəb sahibkarlıq sahəsində yoxlamaların müvafiq qanuna əsasən 01.11.2015-ci il tarixində dayandırılmasıdır. Eyni zamanda elektrik şəbəkələrinin mühafizəsi qaydalarının pozulması və digər hüquqpozumlarla əlaqədar aşkar edilmiş inzibati xətalardan aradan qaldırılması üçün aidiyyəti orqanlara müvafiq təqdimatlar göndərilmişdir.

Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsi tərəfindən aparılmış araşdırmalar nəticəsində 2017-ci il ərzində "Azərişiq" ASC-nin regional bölmələri üzrə ümumilikdə 108 obyektin gücü 2662,0 kVt və 35872 kVA olmaqla "Elektrik enerjisindən istifadə Qaydaları"nın tələblərini pozaraq, texniki sənədləşdirmə aparılmadan elektrik şəbəkələrinə qoşulduğu aşkar edilmişdir.

Pozuntularla elektrik şəbəkələrinə qoşulmuş obyektlər barəsində tədbir görülməsi, o cümlədən onlara elektrik enerjisi verilişinin dayandırılması barədə Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsinin regional bölmələri tərəfindən enerjitechizatı müəssisələrinə tələbnamələr verilmiş və müraciətlər edilmişdir.

2017-ci ilin 12 ayı ərzində pozuntu halı aşkar edilmiş 108 obyektədən 27 obyektin fəaliyyəti dayandırılmış, 74 obyekt sonradan sənədləşdirilmişdir, 5 istehlakçının elektrik qurğu və avadanlıqlarının istismarına qadağalar qoyulmuşdur.

Obyektlərin qaydalara əməl edilmədən qoşulmasına görə onların məsul şəxslərinə və enerjitechizat müəssisələrinin vəzifəli şəxslərinə qarşı İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddəsinə uyğun inzibati cərimələr tətbiq edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin təsdiq etdiyi iş planına uyğun olaraq Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsinin regional bölmələri tərəfindən enerjisistemin dayanıqlı və etibarlı işləməsinin təmin edilməsi ilə əlaqədar "Azərişiq" ASC-nin Regional Enerji Təchizatı və Satışı İdarələrində 2017-ci il üzrə baş vermiş qəza və işdə imtinalar araşdırılmışdır.

2017-ci il üzrə Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinə və bilavasitə Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsinə daxil olmuş 235 şikayət ərizəsi aidiyyəti üzrə regional bölmələrə göndərilmiş, həmin bölmələr tərəfindən vaxtında icrasının təmin olunmasına nəzarət edilmiş və nəticələri barədə tərtib edilmiş sənədlərin müvafiq Qanunların, Qaydaların tələblərinə uyğun hazırlanması yoxlanılmışdır. Bunlardan 126 müraciət müsbət, 50 müraciət qismən həll olunmuş, 42 müraciət əsassız sayılmış, 20 müraciət isə icraatdadır.

Dövlət Enerji Nəzarəti İdarəsinin müfəttişləri tərəfindən 2017-ci ilin 12 ayı üzrə ümumi gücü 29555,0 kVt və 768361 kVA olmaqla 1042 obyektə istismara buraxılış aktı verilmişdir.

2017-ci il ərzində Energetika Nazirliyinin Dövlət Qaz Nəzarəti İdarəsi tərəfindən 3559 sayda fərdi yaşayış evinin və 3065 sayda idarə və müəssisənin layihə-smeta sənədləri ekspertiza olunaraq qeydiyyatdan alınmış və 714 sayda idarə və müəssisəyə, həmçinin əhali istehlakçılarına aid qazlaşma layihələrinə əsasən görülmüş işlərin istismara qəbulu həyata keçirilmişdir.

Hesabat ili ərzində Dövlət Qaz Nəzarəti İdarəsinə respublika vətəndaşlarından bilavasitə və nazirlikdən ümumilikdə 117 sayda müraciət daxil olmuşdur ki, həmin

müraciətlər də əsasən təbii qazın borcla əlaqədar kəsilməsi, qaz təchizatının qeyri-qanuni dayandırılması, təbii qazdan istifadə üzrə paylayıcı tərəfindən qeyri-qanuni borcların hesablanması, qaz xətlərinin çəkilişi kimi məsələlərlə bağlı olmuşdur. Daxil olan müraciətlərə mövcud qanunvericiliyin tələblərinə uyğun qaydada baxılmış və aidiyyəti üzrə cavablandırılmışdır.

Qanunvericilik aktlarının tələblərinə uyğun olaraq Dövlət Qaz Nəzarəti İdarəsi tərəfindən öz səlahiyyətləri çərçivəsində 2017-ci il ərzində büdcədən maliyyələşən 1554 müəssisədə qazın nəqli, paylanması, istifadəsi və satışında, həmçinin, sənaye və istehsalçı qaz qurğularının, avadanlıqlarının, kəmərlərinin və digər obyektlərinin layihələndirilməsində və yenidən qurulmasında qaz resurslarından səmərəli istifadənin və etibarlı istismarın təmin edilməsində normativ hüquqi aktların, mövcud istismar və qazdan istifadə qaydalarının və təlimatların tələblərinə əməl edilməsinin vəziyyəti araşdırılmışdır.

Aparılmış yoxlamalar nəticəsində müəyyən edilmişdir ki, əksər subyektlər tərəfindən “Qaz təchizatı haqqında”, “Enerji resurslarından istifadə haqqında”, “Ölçmələrin vəhdətinin təmin olunması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunlarının və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 12 may tarixli 80 sayılı Qərarı ilə təsdiq olunmuş “Qazdan istifadə qaydaları”nın bir sıra tələbləri pozulmuşdur.

Aparılmış yoxlama zamanı aşkar olunmuş nöqsan və çatışmamazlıqlar barədə yerlərdə müvafiq aktlar tərtib olunmuş və onların aradan qaldırılması üçün uyğun olaraq 1059 ədəd “Göstəriş” verilmişdir.

Hesabat ili ərzində İdarə tərəfindən Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin müvafiq maddələri üzrə 101 sayda inzibati xəta üzrə işə baxılmış və ayrı-ayrı hüquqi, fiziki və vəzifəli şəxslərə ümumilikdə 9250 manat məbləğində inzibati cərimə tətbiq edilmişdir.

Elektron idarəetmə və informasiya təminatı üzrə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 27 aprel 2016-cı il tarixli 1993 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Açıq Hökumətin təşviqinə dair 2016-2018-ci illər üçün Milli Fəaliyyət Planı”nın 11.1-ci bəndinə müvafiq olaraq Milli Fəaliyyət Planının icrasını qiymətləndirmək məqsədilə “Elektron Monitorinq Sistemi” yaradılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 21 dekabr 2012-ci il tarixli 2621 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “2013-2017-ci illərdə Azərbaycan Respublikasında rəsmi statistikanın inkişafı Dövlət Proqramı”na müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikası Energetika Nazirliyinin 2016-cı il üçün “Elektron xidmətlərin göstərilməsi haqqında” illik rəsmi statistik hesabatı 27 yanvar 2017-ci il tarixli 05-16-20 nömrəli məktubla Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 11 sentyabr 2014-cü il tarixli 262 nömrəli “Dövlət xidmətlərinin Elektron Reyestrinin yaradılması ilə bağlı tədbirlər haqqında” Fərmanının 3-cü hissəsinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi fəaliyyət istiqamətlərinə və səlahiyyətlərinə uyğun olaraq göstərdiyi xidmətlərə dair müvafiq məlumatları Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin Dövlət Xidmətlərinin Elektron Reyestri informasiya sistemində daxil etmişdir.

“Sahibkarların mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi ilə təchizatı prosedurunun sadələşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 4 aprel 2017-ci il tarixli 1313 nömrəli Fərmanının 5.1-ci bəndinə uyğun

olaraq "Azərişiq" ASC-dən daxil olan sərbəst güclər ilə bağlı məlumatlar nazirliyin rəsmi internet sahifəsində yaradılmış Texniki Şura bölməsində yerləşdirilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsi texniki cəhətdən zəruri tələblərə cavab vermədiyindən yeni internet sahifəsinin hazırlanması üçün "EduSoft" şirkətinə müraciət edilmişdir. Texniki tapşırıq əsasında qiymətləndirmə prosesi başa çatdıqdan sonra 2017-ci ilin mart ayında yeni rəsmi internet sahifəsinin hazırlanmasına başlanılmışdır. Hazırda işlər yekunlaşdırılmışdır. Xüsusi Dövlət Mühafizə Xidməti ilə danışıqlar aparılaraq nazirliyin yeni rəsmi internet sahifəsi publikasiya olunmuşdur. Hazırda yeni rəsmi internet sahifəsinin azərbaycan versiyasının tam şəkildə başa çatdırılması üçün işlər davam etdirilir.

Həmçinin sahibkarlıq fəaliyyəti göstərən fiziki və hüquqi şəxslərin müraciətlərinə baxılması sahəsində çox pilləliyin təmin edilməsi, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarının qərarlarından, hərəkət və ya hərəkətsizliyindən yuxarı orqana şikayətlərin verilməsi mexanizminin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyində Apellyasiya Şurası yaradılmış və bununla bağlı bütün məlumatlar nazirliyin internet sahifəsində yaradılmış Apellyasiya Şurası bölməsində yerləşdirilmişdir. O cümlədən yeni rəsmi internet sahifəsində Apellyasiya Şurasına elektron müraciətlərin qəbulu üçün bölmə yaradılmış və daxil olan bütün müraciətlərə baxılması üçün Apellyasiya Şurasının katibliyinə yeni istifadəçi adı və şifrə təqdim edilmişdir.

2017-ci ərzində Energetika Nazirliyinin rəsmi saytında nazirliyin fəaliyyətinə dair xəbərlər hazırlanaraq yerləşdirilmiş, eləcə də informasiyanın həm yerli, həm də xarici mediada işıqlandırılması təmin edilmişdir.

İqtisadi məsələlər üzrə

Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin 2018-ci il üzrə dövlət büdcəsinin layihəsi və sonrakı üç il üçün icmal büdcə göstəricilərinin tərtibinə dair 24.04.2017 tarixli 02/03-38-2188 nömrəli təlimat məktubuna aidiyyəti üzrə baxılmış və məktubun 2.2.6-cı bəndinə əsasən 2018-ci ildə Energetika Nazirliyi tərəfindən həyata keçilməsi nəzərdə tutulan beynəlxalq səviyyəli tədbirlərin ilkin xərclər smetaları işlənib hazırlanmış və Maliyyə Nazirliyinə təqdim olunmuşdur.

Həmçinin ötən il ərzində energetika sektorunun 2016-cı il üzrə yekunlarının və 2017-ci ilin ilk 6 ayının təhlili; 2018-2020-ci illər üçün energetika siyasətinin prioritet istiqamətləri və hər bir istiqamət üzrə həyata keçiriləcək tədbirlər; energetika sektorunun 2017-ci ilin sonuna gözlənilən və 2018-2021-ci illər üçün proqnoz göstəriciləri işlənib hazırlanmış və aidiyyəti üzrə təqdim olunmuşdur.

Almaniya Federativ Respublikası ilə Azərbaycan Respublikası arasında 2013-cü ildə bağlanmış Maliyyə Əməkdaşlığı barədə Sazişə əsasən "Bərpa olunan enerji və enerji səmərəliliyi üzrə açıq Proqram" layihəsinə 90 milyon avro həcmində Almaniya tərəfindən güzəştli faizlə kreditin ayrılması barədə öhdəlik götürülmüşdür. Proqram çərçivəsində Almaniyanın KfW bankı Alternativ və Bərpa Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi (ABOEMDA) ilə əməkdaşlıq edərək "Xız külək/günəş hibrid elektrik stansiyanın tikintisi" layihəsinin texniki-iqtisadi əsaslandırılmasını (TİƏ) müvafiq məsləhətçi şirkətin cəlb olunması ilə hazırlamışdır. Bununla əlaqədar ABOEMDA və Energetika Nazirliyinin aidiyyəti şöbələrinin iştirakı ilə iclaslar keçirilmiş, TİƏ müzakirə olunmuşdur. Müzakirələrin nəticəsi olaraq Energetika Nazirliyinin layihə barədə yekun rəyi Nazirlər Kabinetinə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasında istehsal olunan və ölkəyə idxal edilən aksizli malların dövriyyəsinə nəzarətin təkmilləşdirilməsi məqsədilə Vahid Dövlət Avtomatlaşdırılmış Məlumat "Track and Trace" ("Təqib və izləmə") sisteminin

yaradılması üçün Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 28.09.2017 tarixli 655s nömrəli Sərəncamı ilə yaradılmış komissiyanın işində iştirak edilmişdir.

Kargüzarlıq üzrə

2017-ci il ərzində Energetika Nazirliyinə daxil olmuş bütün sənədlərin hərəkəti və icrası aşağıdakı kimi olmuşdur:

Nö	Daxil olan sənədlərin adları	cəmi: EN-ə daxil olub	Qanunla müəyyən olunmuş müddətdə baxılmışdır	O cümlədən müəssisə, təşkilat və şirkətlərin uyğun şöbəsinə baxılmaq üçün göndərilib
1	Qərarlar	482	482	-
2	Fərmanlar	14	14	-
3	Sərəncamlar	40	40	-
4	Ərizələr	942	942	57
5	Müxtəlif növ yazışmalar	3592	3592	9

Dövlət orqanlarının elektron xidmətlər göstərməsinin təşkili sahəsində aparılan işlər nəticəsində nazirlikdə "İdarələrarası elektron sənəd dövriyyəsi" proqramının tətbiqi ilə bağlı təlimlər keçirilmiş və hazırda qeyd edilən proqramdan sənəd dövriyyəsinə lazımi şəkildə istifadə olunur. Proqram şöbənin işçiləri tərəfindən öyrənilmişdir. Hazırda nazirliyə daxil və xaric olan bir sıra sənədlər həmin proqram vasitəsilə daxil və xaric edilir.

Nazirliyə daxil olan məktublارın icrası təmin edilmiş, öz səlahiyyətləri çərçivəsində nazirliyin əməkdaşları ölkə ərazisində keçirilən tədbirlərdə, sərgilərdə, görüşlərdə, seminarlarda iştirak etmiş, nazirliyin əməkdaşları xarici ölkələrdə təşkil olunmuş müxtəlif kurslarda və seminarlarda iştirak məqsədilə ezamiyyətdə olmuşlar.

Ölkələrarası əməkdaşlıqla bağlı daxil olmuş normativ hüquqi aktların layihələrinə rəy verilmiş, iclasların protokollarının icrası təmin edilmiş, əməkdaşlığın genişləndirilməsi ilə bağlı təkliflər təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi və yanacaq-energetika sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələrin kollektivləri respublika ərazisində qüvvədə olan qanunvericilik aktlarından, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin göstərişlərindən, qəbul edilmiş dövlət proqramları və konsepsiyalarından irəli gələn vəzifələrin vaxtında və keyfiyyətlə yerinə yetirilməsi üçün bundan sonra da yüksək səviyyədə və əzmlə fəaliyyət göstərəcəkdir.